

**Diagnoza
stanu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w
rodzinie oraz zasobów umożliwiających prowadzenie
działalności profilaktycznej i naprawczej
na terenie miasta Nowa Sól**

Nowa Sól, listopad 2020 r.

I. STAN PROBLEMÓW	3
1. Charakterystyka miasta.	4
1.1 Ludność i struktura społeczno – zawodowa.	4
1.2 Bezrobocie w mieście.	4
2. Problemy alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.	6
2.1 Najważniejsze problemy wynikające z nadużywania alkoholu.	6
2.2 Szacunkowe liczby osób na terenie miasta Nowa Sól wymagające różnego rodzaju oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych i terapeutycznych.	6
2.3 Dane z badań ankietowych wśród uczniów.	6
3. Rynek alkoholowy	9
3.1 Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.	9
3.2 Struktura i wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.	10
3.3 Picie alkoholu wśród mieszkańców	12
3.4. Alkohol a młodzież	13
4. Zachowania i czyny karalne spowodowane pod wpływem alkoholu przez osoby dorosłe i młodzież.	15
4.1 Wpływ alkoholu na wybrane problemy społeczne.	15
4.2 Wpływ alkoholu na wybrane problemy społeczne według badanej młodzieży	16
4.3 Osoby nietrzeźwe zatrzymane do wytrzeźwienia.	16
4.4 Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.	18
4.5 Zobowiązanie do leczenia odwykowego.	21
5. Zążywanie nielegalnych substancji psychoaktywnych	22
5.1 Używanie narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”	22
5.2 Częstotliwość używania narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”	23
6. Palenie tytoniu przez młodzież szkolną.	24
6.1 Przyczyny palenia papierosów przez dzieci i młodzież.	24
6.2 Palenie wśród dzieci i młodzieży.	24
6.3 E – papierosy	24
7. Przemoc w szkole i rodzinie.	25
7.1 Przemoc rówieśnicza.	25
7.2 Przemoc w rodzinie i procedura Niebieskiej Karty.	26
8. Samopoczucie dzieci i młodzieży	29
9. Działania pomocowe w zakresie łagodzenia i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.	30
9.1 Pomoc społeczna i materialna dla osób najuboższych, w tym także dla rodzin z problemem uzależnień.	30
9.2 Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej ofiarom przemocy oraz osobom współuzależnionym i uzależnionym na terenie miasta.	31
9.3 Udzielanie pomocy przez Komisję RPA rodzinom z problemem alkoholowym	33
9.4 Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia i przemocy	34
II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIĄJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W MIEŚCIE NOWA SÓL.	35
1. Instytucje, organizacje pozarządowe i zakłady leczenia odwykowego realizujące zadania profilaktyczno – edukacyjne i terapeutyczne w mieście.	35
2. Realizowane działania profilaktyczno – edukacyjne i socjoterapeutyczne przez nowosolskie szkoły i na terenie miasta w 2019 roku.	36
3. Rekomendacje do działań profilaktycznych w ramach gminnego programu na 2021 r.	38

I. STAN PROBLEMÓW - przedstawienie skali zjawiska i problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych i stosowaniem przemocy domowej na terenie miasta Nowa Sól.

Podstawą do ukazania skali zjawiska problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych i stosowania przemocy domowej wśród młodzieży szkolnej w diagnozie są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 roku wśród uczniów klas szóstych i ósmych szkół podstawowych (na próbie : 492 uczniów, w tym, 235 chłopców oraz 257 dziewcząt) oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych na próbie: 261 uczniów, w tym 121 chłopców oraz 140 dziewcząt. Łącznie badaniami ankietowymi objęto 756 uczniów, w tym 397 dziewcząt i 356 chłopców, w wieku od 12 do 18 lat ze szkół podstawowych oraz szkół ponadgimnazjalnych.

Badania zostały przeprowadzone w miesiącu wrześniu 2019 r, w oparciu o przygotowany kwestionariusz ankietowy w 16 oddziałach kl. VI i w 12 oddziałach kl. VIII szkół podstawowych oraz w 11 oddziałach kl. II szkół ponadgimnazjalnych.

Badaniami objęto 756 uczniów co stanowi 52,8% % populacji młodzieży szkolnej w badanych przedziałach wiekowych.

Badania dotyczyły głównie problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, paleniem tytoniu, używaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych i tzw. „dopalaczy” oraz agresji i przemocy w szkole oraz przemocy w rodzinie.

Do ukazania skali zjawiska problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych i stosowania przemocy domowej wśród mieszkańców miasta zebrano i wykorzystano dane statystyczne / źródłowe / udostępnione przez instytucje zajmujące się wymienionymi problemami, działające na terenie miasta:

- Urząd Miejski
- Komendę Powiatową Policji
- Komendę Straży Miejskiej
- Sąd Rejonowy
- Powiatowy Urząd Pracy
- Stację Sanitarno – Epidemiologiczną – SANEPID
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Izbę Wyrzeźwien
- Poradnię Uzależnień i Punkt Konsultacyjno Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny Przeciwdziałania Narkomanii
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Placówki leczenia odwykowego
- Organizacje pozarządowe i instytucje zajmujące się problemem uzależnień
- Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne w Nowej Soli
- Placówki oświatowe w Nowej Soli.

Diagnoza obejmuje podstawowe problemy związane z zachowaniami ryzykownymi na przestrzeni ostatnich pięciu lat na terenie miasta Nowa Sól. Ukazuje faktyczne problemy, jakie występują w wyniku nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań przemocowych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Przedstawione wyniki badań ankietowych i informacje uzyskane z instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się wymienionymi problemami społecznymi pozwalają na dokonanie oceny zjawiska i przyjęcie właściwych zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii oraz przeciwdziałania agresji i przemocy a także innych uzależnień m.in. behawioralnych występujących na terenie miasta Nowa Sól.

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Ludność i struktura społeczno - zawodowa.

a) Ludność miasta / stan na dzień 31.12.2019 r. /

Według danych Biura Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego na terenie miasta Nowa Sól zameldowanych jest **36.602** mieszkańców w tym:

- ◇ osoby pełnoletnie - 30.287
- w tym kobiety pełnoletnie - 16.334
- ◇ dzieci i młodzież do 18 roku życia - 6.315

b) Dane dotyczące aktywności zawodowej mieszkańców w 2019 r.

- ◇ osoby w wieku przedprodukcyjnym - 6.315
- ◇ osoby w wieku produkcyjnym - 20.663
- w tym kobiety w wieku produkcyjnym - 9.757
- ◇ osoby w wieku poprodukcyjnym - 9.624
- w tym kobiety w wieku poprodukcyjnym - 6.577

/ Dane źródłowe: Ewidencja ludności UM w Nowej Soli /

Tabela 1. Aktywność zawodowa mieszkańców Nowej Soli w poszczególnych latach.

LATA	Ludność na koniec roku	Ludność wieku przedprodukcyjnego	Ludność wieku produkcyjnego	Ludność wieku poprodukcyjnego
2015	38 404	6 654	23 137	8 613
2016	38 425	6 656	23 177	8 529
2017	37 449	6 416	21 827	9 206
2018	37 059	6 335	21 380	9 444
2019	36 602	6 315	20 663	9 624

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

1.2 Bezrobocie w mieście.

Tabela 2. Osoby bezrobotne z terenu miasta zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli w poszczególnych latach.

LATA	ogółem bezrobotni	w tym kobiety	z prawem do zasiłku	bez prawa do zasiłku
2015	1 954	1 123	354	1 600
2016	1 504	887	312	1 192
2017	1082	664	237	845
2018	879	550	183	696
2019	590	344	155	435

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Tabela 3. Struktura wiekowa bezrobotnych w poszczególnych latach.

LATA	Grupy wiekowe bezrobotnych				
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 i pow.
2015	212	532	443	371	396
2016	147	400	422	271	334
2017	87	311	243	197	244
2018	92	232	207	152	196
2019	55	151	148	110	126

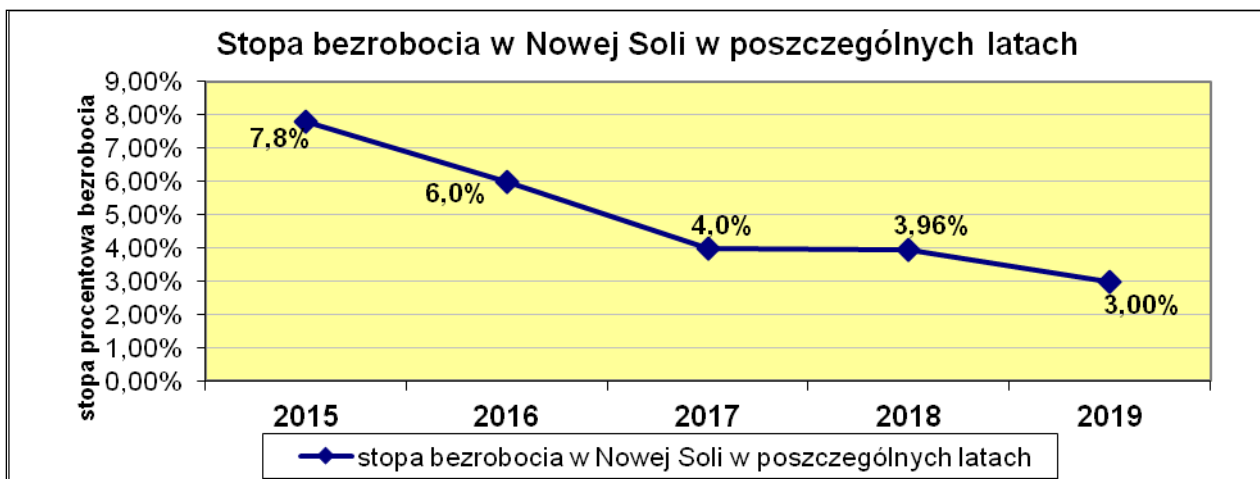
/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Tabela 4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w mieście.

Lata	Wyższe		Policealne śr. zawodowe		Średnie ogólne		Zasadnicze zawodowe		Gimnazjalne i poniżej	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2015	190	126	514	335	186	149	505	245	559	268
2016	163	116	381	259	144	119	378	176	438	217
2017	123	87	278	188	111	93	261	130	309	166
2018	120	87	198	140	87	74	211	108	263	141
2019	88	54	131	92	63	48	156	70	152	80

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Nowej Soli w poszczególnych latach.

Stopa bezrobocia rejestrowana to procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób wieku produkcyjnego, stopę bezrobocia obliczono wg obowiązującego wzoru :

$$S_b = \frac{B}{B+P} \times 100$$

- Sp - stopa bezrobocia
- P - osoby wieku produkcyjnego
- B - bezrobotni zarejestrowani w urzędzie pracy

2. PROBLEMY ALKOHOLIZMU, NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE

2.1 Najważniejsze problemy wynikające z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych:

- ◆ Szkody zdrowotne i rozwojowe wynikające z nadużywania alkoholu i/ lub zażywania substancji psychoaktywnych,
- ◆ problemy psychologiczne, emocjonalne i rozwojowe wśród osób żyjących w rodzinach z problemem uzależnienia i dotkniętych przemocą w rodzinie,
- ◆ Rozkład życia rodzinnego,
- ◆ Naruszanie prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- ◆ Demoralizacja nieletnich przez osoby uzależnione i stosujące przemoc w rodzinie,
- ◆ Szkody ekonomiczne i społeczne spowodowane przez osoby pijące alkohol szkodliwie i uzależnione od alkoholu a także od innych substancji psychoaktywnych,
- ◆ Szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci wynikające z picia alkoholu przez matkę w okresie ciąży (syndrom FAS i FASD),
- ◆ Problemy alkoholowe w miejscu pracy i w najbliższym środowisku.

2.2 Szacunkowe liczby osób na terenie miasta Nowa Sól wymagających różnego rodzaju oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych i terapeutycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

a) Dane szacunkowe określono na podstawie wskaźników przyjętych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- ◆ osoby uzależnione od alkoholu stanowią przeciętnie od 2 % dorosłej populacji, to jest około – **606 osób**,
- ◆ osoby pijące szkodliwie i ryzykownie-stanowią około 7 % dorosłej populacji, to jest około **2.120 osób**,
- ◆ około 13% dzieci i młodzieży w wieku do 18 r.ż. ma rodziców z problemami wynikającymi z picia alkoholu, w Nowej Soli to około **821** dzieci i młodzieży,
- ◆ osoby żyjące w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) stanowią przeciętnie około 4 % populacji, to jest około **1.211 osób**,
- ◆ dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików stanowią około 4% populacji, to jest około **253 dzieci**.

2.3. Dane z badań ankietowych zrealizowanych w nowosolskich szkołach podstawowych i szkół ponadpodstawowych we wrześniu 2019r.

a) Informacje uzyskane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w klasach VI i VIII szkół podstawowych (495 uczniów – czyli 57,6% uczniów w tej kategorii wiekowej) na terenie miasta w m-cu wrześniu 2019 r. – odpowiedzi na wybrane pytania:

- ◆ W ciągu swojego całego życia, blisko 2/3 ankietowanych uczniów (69,3%) szkół podstawowych **nigdy nie paliło** papierosów co oznacza, że co 3 uczeń (30,7%) zapalił papierosa raz lub kilkakrotnie w swoim życiu.
- ◆ Zdecydowana **większość badanych** uczniów (92,3%) **nie paliła** w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Natomiast można powiedzieć, że do codziennego (być może już

regularnego) palenia papierosów (1 -10 papierosów dziennie i więcej) w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem przyznało się 3,6% ankietowanych.

- ◆ Do picia alkoholu kiedykolwiek w życiu przyznaje się 39,1% badanej młodzieży szkół podstawowych, natomiast 60,4% ankietowanych **w ogóle nie spożywało** alkoholu. Co piąty badany uczeń (20%) zaznaczył odpowiedź 1-2 razy piłem alkohol w swoim życiu, co może oznaczać chęć spróbowania lub eksperymentowania z alkoholem.
 - ◆ W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem do spożywania alkoholu przyznało się 12,3% uczniów szkół podstawowych. Oznacza to również że **87,3% ankietowanych nie piło alkoholu** w ciągu ostatnich 30 dniach przed badaniem.
 - ◆ **11,3%** badanych uczniów odpowiedziało, że w ciągu życia **zdarzyło im się upić** napojem alkoholowym. 8,7% uczniów twierdzi, że 1-3 razy, więc można uznać to za „jednorazowy wyskok”. Powyżej 4 razy upiło się 2,6% badanej młodzieży. Natomiast w ciągu ostatnich **30 dni przed badaniem 2,8% ankietowanych dzieci upiło się**, z czego 2,4% 1-3 razy.
 - ◆ **Większość ankietowanych opowiada się za** znajomością substancji psychoaktywnych takich jak: leki uspokajające (82%), marihuana lub haszysz (81%), amfetamina (77,6%), kokaina (81,4%), NSP tzw. „dopalacze” (73,9%). Do mniej znanych należą: LSD (45,5%), Ecstasy (39%), GHB (16,6%), Sterydy anaboliczne (36,6%), Polska heroina tzw. kompot (31,3%) i kleje i inne wziewne (29,5%).
 - ◆ **Zdecydowana większość** ankietowanych dzieci ze szkół podstawowych **nie używała nigdy substancji psychoaktywnych**. Jednak z substancji, które używali kiedykolwiek w życiu osoby ankietowane zaznaczyły: leki uspokajające i nasenne (3,8%), marihuana lub haszysz (2,4%), Ecstasy (0,4%), LSD (0,4%), kleje i inne substancje wziewne (0,8%), alkohol z marihuaną (0,8%), sterydy anaboliczne (0,2%). Jednak jak wynika z analizy badań ankietowych w tej grupie wiekowej, zażywanie tych substancji miało charakter incydentalny, jednorazowy, eksperymentalny.
 - ◆ Blisko 2/3 (**68,5%**) badanej młodzieży uznała, że w samoobronie **użyłaby przemocy** oraz **63,2% ankietowanych usprawiedliwiłaby przemoc** w sytuacji obrony swojego rodzeństwa lub rodziny. Co trzeci uczeń (37,4%) uważa, że stosowanie przemocy w sytuacji gdy ktoś ich zaczepia lub grozi jest usprawiedliwiająca.
 - ◆ Co drugi badany uczeń (**49,9%**) **twierdzi, że był obrażany** przez inne osoby. Najczęściej uczniowie szkół podstawowych wskazywali na występowanie przemocy lub agresji w formie wyśmiewania – 46,5%, plotkowania 44%, popychania – 34,7% i ośmieszania 32,9%.
 - ◆ **46,2% uczniów** szkół podstawowych kiedykolwiek w życiu **zdarzyło się myśleć, że ma depresję**, w tym co dziesiąty uczeń (10,9 %) myślał o tym ponad 20 razy. W ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się tak myśleć 21,5% uczniów.
 - ◆ **36,6% uczniów** szkół podstawowych miało myśli samobójcze w swoim życiu, natomiast w ostatnich 30 dniach myślało o tym 12,5% badanych. **12,9% ankietowanych szukało pomocy** w związku ze swoimi problemami lub problemami swoich bliskich dotyczącymi uzależnień i stosowania przemocy lub agresji.
- b) Dane uzyskane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w II klasach szkół średnich (261 uczniów – czyli 45,5% uczniów w tej kategorii wiekowej) w m-cu wrześniu 2019 r. - odpowiedzi na wybrane pytania:**

- ◆ **72,8 %** badanych uczniów **palilo papierosy kiedykolwiek w zyciu**, z czego prawie polowa (45,6%) ankietowanych palila papierosy 20 razy i wiecej. Natomiast w ciagu ostatnich 30 dni do palenia przyznaje sie 46 % badanych, co oznacza, ze **ponad polowa (54%) mlodziemy nie palila papierosow**.
- ◆ Zdecydowana **wiekszosc uczniow** szkol srednich uwaza, ze **latwo lub bardzo latwo jest pozyskac** piwo (90,8%), wino (78,9 %), szampana (86,2%), wodka (76,3%). Zaznaczyc nalezy, ze wiek badanych uczniow w zdecydowanej wiekszosci jest ponizej 18 roku zycia (92%), natomiast 6,9% uczniow w roku badania konczylo 18 urodziny.
- ◆ **Wedlug badanej mlodziemy** bez zadnej trudnosci **zakupili oni piwo** (60,2%), nastepnie wodka (41,4%) natomiast zakup drinka (31%), szampana (22,2%) oraz wina (22,2%) cieszyli sie mniejszym powodzeniem.
- ◆ **Zaledwie 9,2% mlodziemy** nie pilo alkoholu w swoim zyciu, natomiast 90,4% ankietowanych **ma za soba inicjacje alkoholowa**, w tym ponad polowa (56,7%) uczniow pila alkohol ponad 20 razy. W ciagu ostatnich 30 dni **alkohol spozywalo** $\frac{3}{4}$ badanych, natomiast co czwarta osoba **nie pila alkoholu** (25,3%) w okresie miesiaca przed badaniem.
- ◆ Jak wynika z badan **29,1% ankietowanych nigdy sie nie upilo alkoholem** natomiast 68,5 % ma za soba upicie sie alkoholem, z czego u 40,6% uczniow upojenie miało charakter jednorazowy (1-3 razy).
- ◆ **Zdecydowana wiekszosc mlodziemy** szkol srednich **zna substancje psychoaktywne** takie jak: leki uspokajajace lub nasenne (91,2%), marihuana lub haszysz (95,8%), LSD (86,6%), Amfetamina (87%), Kokaina (86,6%), Heroina a(84,7%), ekstazy (77%), grzyby halucynogenne (83,9%) i NSP tzw. dopalacze (83,1%). Z mniej znanych wzród mlodziemy to : GHB (20,7%), sterydy anaboliczne (54,4%), polska heroina tzw. kompot (46,7%), kleje i inne srodki wziewne (52,1%).
- ◆ **Zdecydowana wiekszosc** ankietowanej mlodziemy ze szkol srednich **nie uzywala nigdy substancji psychoaktywnych** poza jedna a mianowicie: **marihuane lub haszysz** kiedykolwiek w zyciu **palilo 45,2%** badanych uczniow, natomiast marihuane razem z alkoholem uzywalo prawie 1/3 badanych (29,5%). Osoby ankietowane z substancji, ktore uzywali w swoim zyciu wytypowali leki uspokajajace i nasenne (17,2%), amfetamina (8,4%), ekstazy (7,2%), kokaina (3,4%), LSD (3%), kleje i inne (3,1%), NSP tzw. dopalacze (3,1%), sterydy anaboliczne (0,4%), polska heroina (0,8%).
- ◆ **Ponad polowa badanych uczniow** (51%) **uzylaby przemocy**, gdyby uznala to za konieczne. Za **usprawiedliwienie dla stosowania przemocy** w zdecydowanej wiekszosci mlodziemy uznaje **samoobrone** - az 90% ankietowanych **oraz obrone swojego rodzenstwa lub rodziny** – 83,1% odpowiedzi. Co drugi ankietowany (51%) uzylby przemocy w sytuacji, gdy ktos by go zaczepial lub grozil mu. Natomiast co trzeci uczen (33%) uwaza za usprawiedliwiajace uzycie przemocy w sytuacji, gdy ktos im zrobil krzywde i musi sie odegrac.
- ◆ **63,6%** badanej mlodziemy **myslalo** w swoim zyciu, **ze ma depresje**, natomiast w ostatnim miesiacu przed badaniem myslalo tak 36 % ankietowanych. **Prawie polowa** (48,3%) **nastolatkow** **miala** w swoim zyciu **mysli samobojcze**, a w ostatnich 30 dniach przed badaniem myslalo o samobojstwie 18,4% uczniow. Jedynie **11,9% badanych szukalo pomocy** w zwiazku ze swoimi problemami lub problemami swoich bliskich.

3. RYNEK ALKOHOLOWY

3.1 Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

W 2017r. Rada Miejska w Nowej Soli ograniczyła dostępność alkoholu wprowadzając zmiany w uchwale w sprawie ustalenia dla Gminy Nowa Sól – Miasto liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Ustalono dla miasta **95 punktów** sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz **30 punktów** sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W związku, **ze zmianą w 2018r.** ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Miejska w Nowej Soli podjęła dwie nowe uchwały: w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla Gminy Nowa Sól – Miasto oraz w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nowa Sól – Miasto miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Rada Miejska w Nowej Soli określając limit zezwoleń również kierowała się ograniczaniem dostępności alkoholu i tym samym ustaliła dla Gminy Nowa Sól – Miasto maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych **na 362**, w tym:

- zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 130 zezwoleń,
- zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)- 116 zezwoleń,
- zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu – 116 zezwoleń.

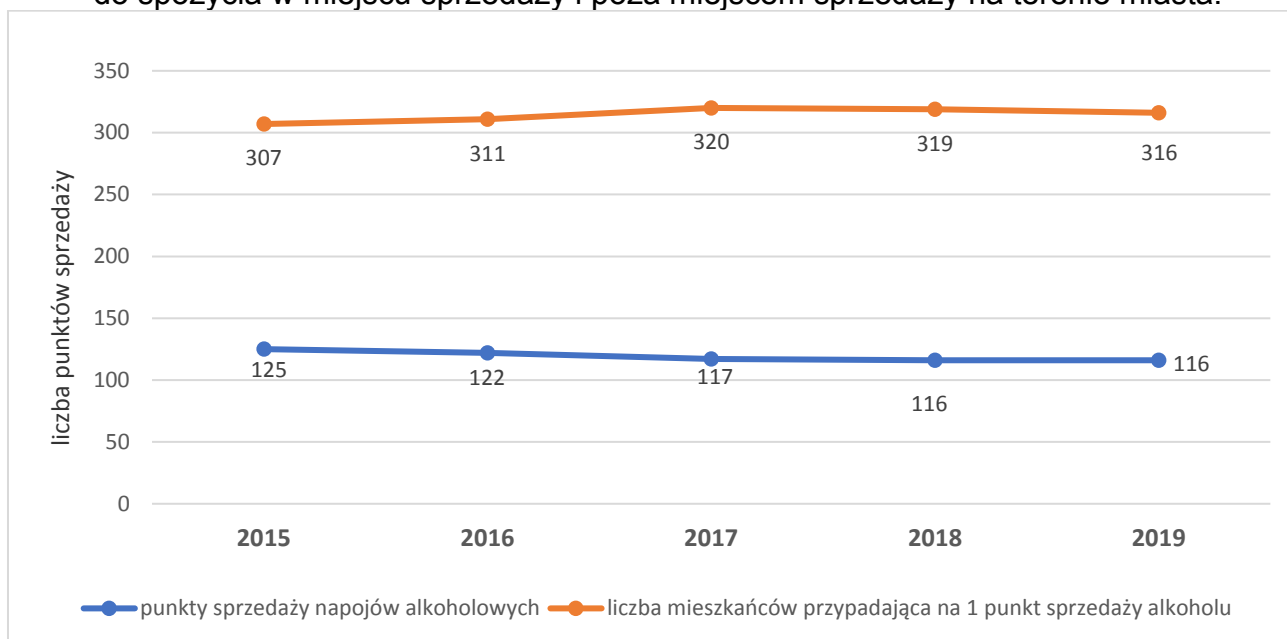
Odnosząc się do niniejszej diagnozy na terenie miasta w 2019 roku miasto prowadziło sprzedaż alkoholu w **116 punktach** (sklepy i lokale gastronomiczne), w tym w sprzedaży detalicznej – 86, a w gastronomii w 30 placówkach. Natomiast liczba zezwoleń wydanych w 2019 roku to 111, w sklepach 79 zezwoleń i w gastronomii 32 zezwoleń. Dodać należy, że liczba mieszkańców w 2019r. przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych to **316**. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinno przypadać co najmniej 1000 osób. Natomiast średnio w Polsce przypada 297 osób na punkt sprzedaży (dane z 2019r. PARPA)

Tabela 5. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży na terenie miasta.

LATA	wg zawartości alkoholu							
	poza miejscem sprzedaży - sklepy				w miejscu sprzedaży - gastronomia			
	Razem	do 4,5%	4,5 - 18%	pow. 18%	Razem	do 4,5%	4,5 - 18%	pow. 18%
2015	95	95	91	85	30	30	15	16
2016	91	91	87	84	31	31	19	19
2017	87	87	85	82	30	30	17	16
2018	88	88	85	82	28	28	16	13
2019	86	86	84	82	30	30	20	17

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Wykres 2. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży na terenie miasta.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

W okresie ostatnich pięciu lat odnotowano niewielki spadek liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży czyli tzw. sklepów, jak i liczby lokali gastronomicznych, gdzie alkohol można spożywać w miejscu sprzedaży. Zadowalająca jest utrzymująca się na podobnym poziomie liczba osób przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu na terenie miasta i wynosi ona w 2019 roku - 316 osób. W porównaniu do ogólnopolskich statystyk (297 osób na punkt) utrzymujemy front wiodący ku ograniczeniu dostępności fizycznej do alkoholu.

W 2019r. nie wydano decyzji o cofnięciu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2019r. funkcjonariusze Straży Miejskiej w Nowej Soli skontrolowali 22 punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

3.2 Struktura i wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

W 2019 roku wzrosła w nowosolskich punktach sprzedaży napojów alkoholowych (sklepy i lokale gastronomiczne) sprzedaż napojów alkoholowych o **5,67%**. Kwota sprzedaży alkoholowych trunków osiągnęła poziom - **45.006.791 złotych**, to jest więcej o 2.416.969 zł. niż w 2018 roku. Niepokojącym zjawiskiem jest sprzedaż napojów alkoholowych wysokoprocentowych (powyżej 18 %), która stanowi najwyższą wartość w 2019 roku i wynosiła aż **46,5%** rocznych wydatków na alkohol.

Natomiast w porównaniu do 2018 roku najwięcej wzrosła sprzedaż alkoholi powyżej 4,5% do 18% czyli głównie wina i nalewki - wzrost o **11,31%**. Dość duży wzrost obserwujemy również w podaży alkoholi powyżej 18% (wódki, whisky, brendy) - wzrost o 8,18%, najmniej natomiast wzrosła podaż na alkohole do 4,5% oraz piwa – wzrost o 2,13%. Tak znaczący wzrost sprzedaży napojów alkoholowych jest niepokojący i ma na niego wpływ różne czynniki m.in. położenie miasta i skumulowanie w mieście Nowa Sól większych sklepów (markety i supermarkety), z których również korzystają mieszkańcy pobliskich miejscowości, wzrost ekonomiczny rodziny, w tym wzrost dochodu budżetu domowego i jednostki ale także cena alkoholi w stosunku do wynagrodzenia, która corocznie maleje.

W ostatnich 5 latach w Nowej Soli sprzedaż napojów alkoholowych wzrosła o **8.894.912 zł.** co ma przełożenie na stan zdrowia psychicznego naszych mieszkańców jak uznano w raporcie NIK z 2016r. „konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają

na całą populację” (Z wprowadzenia do Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011–2015, zatwierdzonego uchwałą nr 35/2011 Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011r.).

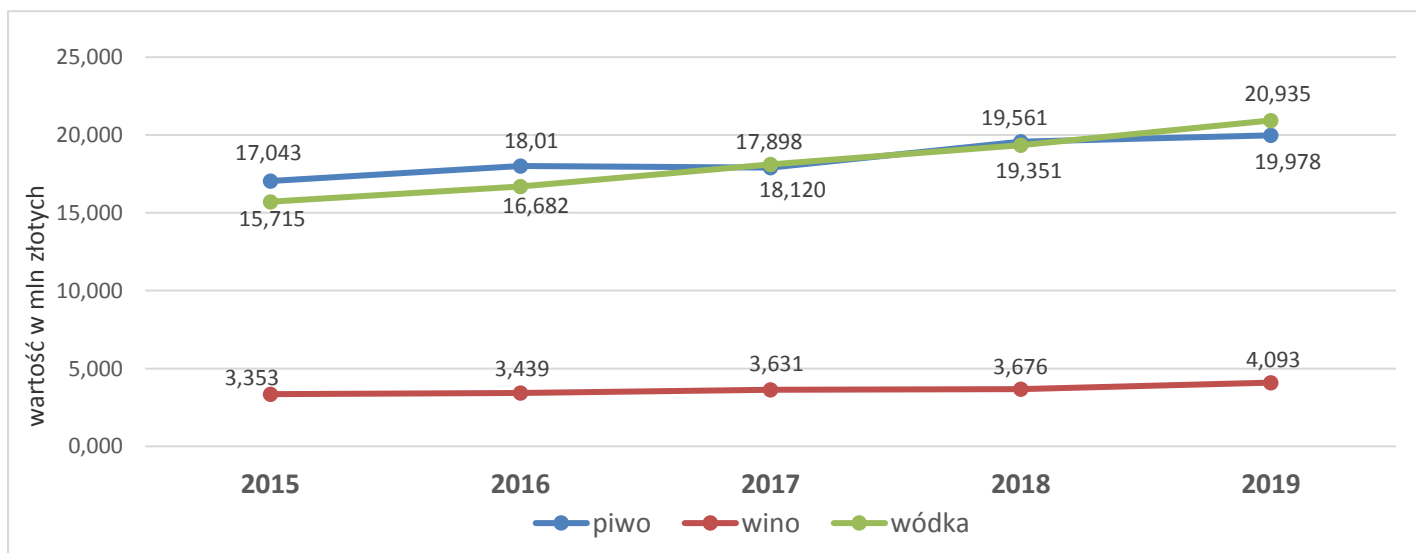
Wartość rocznej sprzedaży w 2019 roku w Województwie Lubuskim wynosiła 1.065.084.060,59 zł. Miasto Nowa Sól jest 3 miastem w województwie pod względem liczby mieszkańców i nasza roczna sprzedaż napojów alkoholowych stanowi 4,22% łącznej kwoty sprzedaży w województwie Lubuskim.

Wykres 3. Roczna sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Nowa Sól.

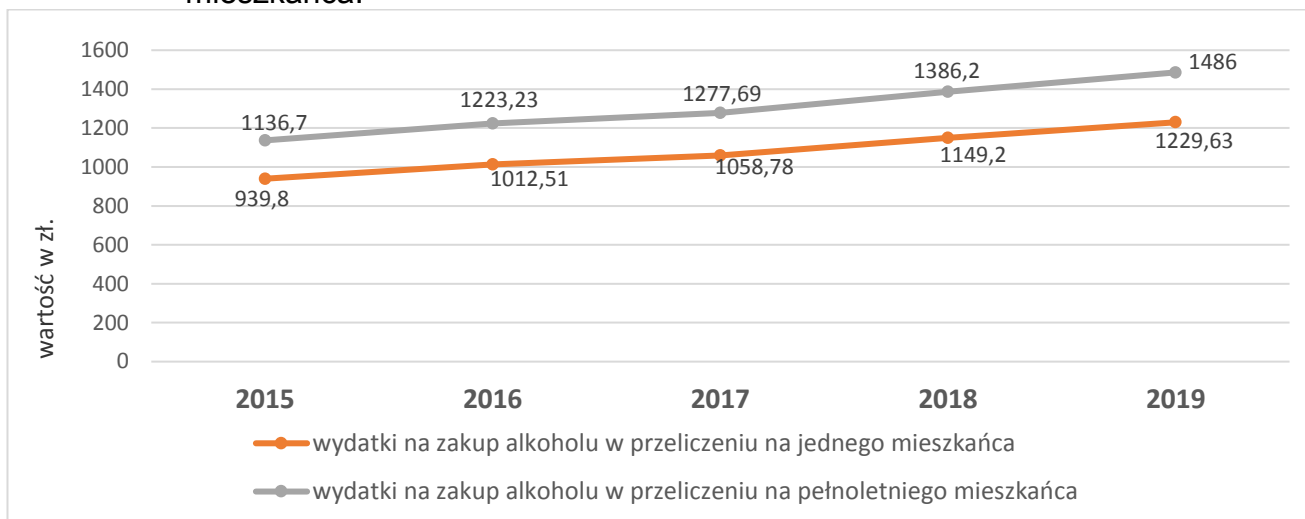
/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Wykres 4. Roczna sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w Nowej Soli.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

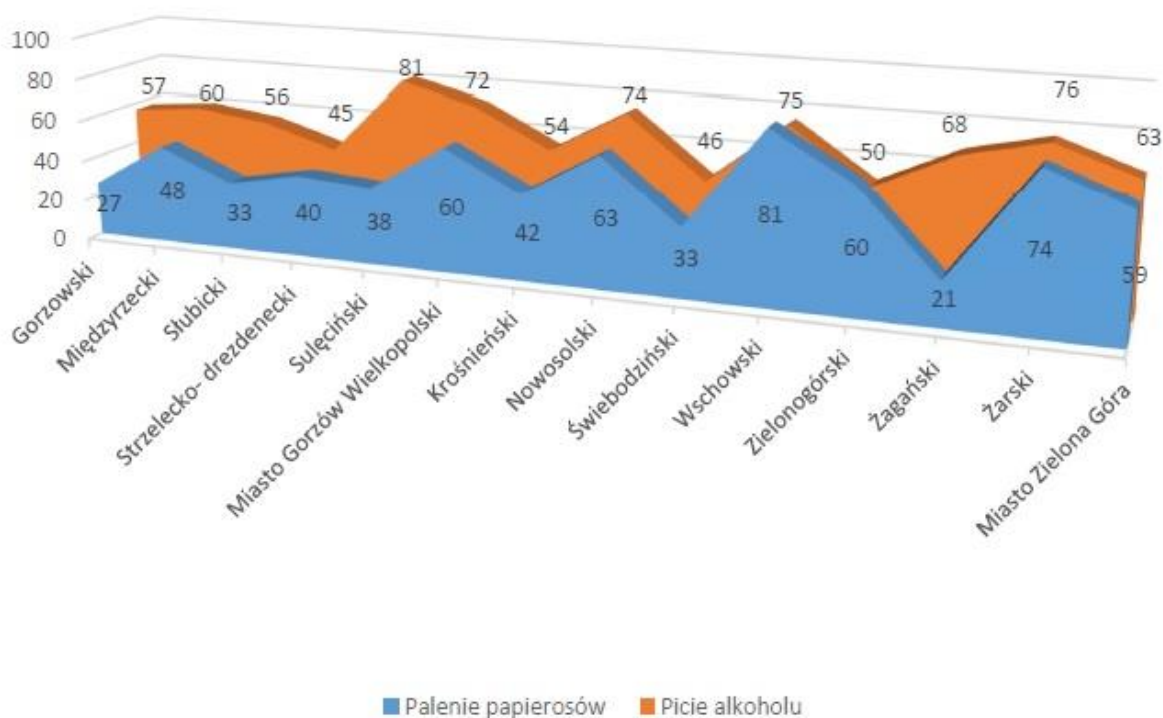
Wykres 5. Poniesione wydatki na zakup napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

3.3 Picie alkoholu wśród mieszkańców.

Z badań zrealizowanych na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze w 2015 roku wśród mieszkańców województwa Lubuskiego (próbą 423 osoby w wieku 20 – 65 lat, z powiatu nowosolskiego próbą wynosiła 35 osób), m.in. na temat picia alkoholu wynika, że w powiecie Nowosolskim mamy wysoki odsetek osób spożywających alkohol co przedstawia poniższy wykres.

/ Dane źródłowe: Raport z badania „Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców województwa lubuskiego” stworzony dla Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze, 2015 rok./

Osoby deklarujące spożywanie alkoholu zostały poproszone o odpowiedź na pytanie dotyczące częstotliwości spożywania. Niniejsze pytanie miało na celu sprawdzenie skali możliwości uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców województwa lubuskiego. Okazało się, iż większość respondentów spożywała **alkohol maksymalnie do 5 razy w ciągu ostatnich 30 dni** przed wzięciem udziału w badaniu. Osoby mieszczące się w niniejszej kategorii stanowiły około 60% badanych, a najwięcej respondentów w wieku 50 – 59 lat deklarowało taką właśnie częstotliwość spożywania alkoholu. Jednakże rozpatrując możliwość uzależnienia od alkoholu, należy wziąć pod uwagę odsetek 16% osób **w wieku 19 -29 lat, którzy zadeklarowali spożywanie alkoholu od 16 do 30 razy w ciągu miesiąca**. Może to świadczyć już o uzależnieniu i jest szczególnie niebezpieczne ze względu na wiek osób.

3.4. Alkohol, a młodzież.

a) Dostępność alkoholu.

W przeprowadzonych badaniach ankietowych wśród dzieci i młodzieży pytaliśmy o stopień trudności zakupu alkoholu przez młodzież szkolną w 4 stopniowej skali: niemożliwe, trudne, łatwe i bardzo łatwe.

Z badań wynika, że **59,2% dzieci** szkół podstawowych uznała że **zdobycie piwa** byłoby **niemożliwa lub trudna**, natomiast **38,4% ankietowanych** uznało tą czynność za łatwą lub bardzo łatwą. Z pozostałych rodzajów alkoholi **dzieci szkół podstawowych** w zdecydowanej większości uznały, że **miałyby trudność** w pozyskaniu wina (78,8%), szampana (65,%) i wódki (78,2%).

Dla **młodzieży szkół ponadpodstawowych** tylko dla 8,8% badanych byłoby trudnością zdobycie piwa, natomiast zdecydowana większość (90,8%) badanych **nie miałyby problemu z pozyskaniem piwa**. W przypadku innych rodzajów alkoholi młodzież przyznaje, że łatwo lub bardzo łatwo jest pozyskać szampana (86,2%), wino (78,9%) i wódkę (76,3%).

Zapytaliśmy młodzież szkolną również o to czy osobiście kupowali alkohole bez żadnego problemu. **91,7% uczniów** szkół podstawowych **nie kupowała** napojów alkoholowych. Jednak z zakupowanych alkoholi najczęściej osób wybrało piwo (6,5%).

Wśród młodzieży szkół średnich **62,8% ankietowanych** przyznaje się do **zakupu napojów alkoholowych**, z czego największą popularnością cieszy się zakup piwa (60,2%) następnie wódki (41,4%) i wina (22,2%).

Zaznaczyć należy, że wiek badanych uczniów szkół ponadpodstawowych w zdecydowanej większości jest poniżej 18 roku życia (92%), natomiast 6,9% uczniów w roku badania kończyło 18 urodziny. Są to niepokojące fakty, gdyż więcej niż **co drugiemu badanemu** uczniowi z powodzeniem **udaje się zakupić alkohol** w różnych postaciach (piwo, wino, szampan, drinki, wódka), **mimo że jest to osoba niepełnoletnia**.

Nie ma wątpliwości, że na taką sytuację ma wpływ niska świadomość osób sprzedających napoje alkoholowe w zakresie przestrzegania przepisów prawa oraz zagrożeń jakie niesie za sobą sprzedaż napojów procentowych dla nieletnich.

b) Używanie napojów alkoholowych przez młodzież

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną, wśród dzieci i młodzieży oraz najczęściej używaną przez młodzież. Spożywanie alkoholu wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych badano w trzech okresach, a mianowicie „w ciągu całego życia”, „w ciągu ostatnich 12 miesięcy” i „w ciągu ostatnich 30 dni” przed badaniem.

Z przeprowadzonych badań wynika, że **60,4% badanych** uczniów SP w życiu **nie piło alkoholu**, natomiast w ostatnich 12 miesiącach przed badaniem - 72,5% ankietowanych, a 30 dni przed badaniem - 87,3% uczniów. Spośród osób (39,1%), które piły napoje alkoholowe

kiedykolwiek w życiu, co piąta osoba (20 %) piła alkohol 1-2 razy, co może oznaczać picie eksperymentalne/ dla spróbowania.

Wśród młodzieży szkół średnich odsetek osób, które **nie piły alkoholu** w swoim życiu wynosi **9,2%**, natomiast **90,4% ankietowanych ma za sobą inicjację alkoholową**. W ostatnim roku przed badaniem zaledwie **14,9% młodzieży nie piło alkoholu**, natomiast w ostatnich 30 dniach przed badaniem - 25,3% badanych. Spośród osób, które piły alkohol (90,4%) kiedykolwiek w życiu 56,7% piło alkohol ponad 20 razy. Wśród osób, które piły alkohol w **ostatnich 30 dniach** 27,6% piło 1-2 razy natomiast podobnie bo **27,2% uczniów piło alkohol 4-9 razy**, czyli blisko 1/3 ankietowanych piła alkohol **więcej niż raz w tygodniu** (być może picie weekendowe).

Zapytaliśmy dzieci i młodzież czy zdarzyło się im upić napojem alkoholowym. W odpowiedzi uczniów szkół podstawowych **11,3% upiło się w swoim życiu** głównie jednorazowo (8,7%). W okresie ostatnich 12 miesięcy 5,8% ankietowanych upiło się, natomiast w ostatnich 30 dniach 2,8% badanych. Odsetek **osób ze szkół średnich**, które upiły się kiedykolwiek w życiu wynosił **68,5%**, natomiast w ostatnich 12 miesiącach ponad połowa (52,1%) młodzieży, a w ostatnich 30 dniach przed badaniem 41,8% badanej młodzieży. Porównując wyniki badań ankietowych z 2016 roku wynika, że spożycie alkoholu wśród młodzieży niewiele spada o około 3-4 %.

Ankietowani uczniowie zostali poproszeni w ankiecie o wskazanie **miejsca, w którym ostatnio pili alkohol**. Wśród odpowiedzi uczniów szkół podstawowych największy odsetek uzyskała odpowiedź „**u siebie w domu**” (**16,2%**), następnie „na ulicy, w parku, pod chmurką” (11,1%), „w domu u kogoś” (7,9%). Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych największy odsetek uzyskała odpowiedź „**w parku, na ulicy, pod chmurką**” (**45,6%**), „w domu u kogoś” (34,9%) i „w domu u siebie” (20,7%).

Z informacji uzyskanych z badań ankietowych wnioskować można, że młodsze dzieci swoją pierwszą inicjację alkoholową rozpoczynają przeważnie w domu rodzinnym lub w domu u kogoś, co jest o tyle niepokojące, że to my dorośli ponosimy za to odpowiedzialność.

c) Przyczyny picia napojów alkoholowych przez młodzież szkolną.

Jedną z przyczyn picia alkoholu przez młodzież są **doświadczenia rodzinne**. Pijący alkohol rodzice stają się dla dzieci pierwszymi modelami zachowań. Widząc pijących rodziców, młodzież przyjmuje, że alkohol jest normalnym składnikiem życia i obyczajowości. Innym powodem, dla którego młodzież sięga po alkohol, jest **presja grupy rówieśniczej**. Młodemu człowiekowi bardzo zależy na akceptacji ze strony kolegów i z obawy przed wyśmianiem, za namową rówieśników, sięga po pierwsze piwo czy drinka. Inicjacja alkoholowa jest tym łatwiejsza, że współcześnie praktycznie każda impreza nastolatków jest suto zakrapiana napojami alkoholowymi. Wzrost spożycia alkoholu wśród młodzieży to także konsekwencja **łatwego dostępu do alkoholu**. Alkohol zaczyna się kojarzyć młodym ludziom z zabawą, radością, fajnym sposobem na spędzenie wolnego czasu i brakiem jakichkolwiek problemów.

Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że uczniowie szkół podstawowych, którzy pili alkohol kiedykolwiek w życiu (39,1%) pili go ponieważ uważa, że dzięki temu będzie się lepiej bawić (9,1%), czuje się odprężony (8,3%) oraz będzie bardziej towarzyski i przyjazny (7,5%). Tak samo odpowiadali starsi uczniowie ze szkół ponadpodstawowych, którzy mają za sobą inicjację alkoholową (90,4%). A mianowicie: **będę się lepiej bawił** (60,2%), **czuje się odprężony** (58,6%) oraz **będę bardziej towarzyski i przyjazny** (54,8%).

4. ZACHOWANIA I CZYNY KARALNE SPOWODOWANE POD WPLYWEM ALKOHOLU PRZEZ OSOBY DOROSŁE I MŁODZIEŻ.

4.1. Wpływ alkoholu na wybrane problemy społeczne.

Źródło: Ewa Włodarczyk – Pedagogika społeczna- Społeczne konsekwencje problemu alkoholowego w Polsce, 2018 rok.

Problem spożywania alkoholu, jego nadużywania i uzależnienia jest problemem społecznym. Pierwszą ze sfer, w której uwidaczniają się skutki szkodliwego wpływu napojów alkoholowych na człowieka jest **sfera zdrowia**. W zasadzie niemal każdy organ w organizmie człowieka i każdy układ (wcześniej czy później) dotyka toksyczne działanie alkoholu etylowego i jego metabolitów, powodując występowanie różnego rodzaju powikłań somatycznych. Silnym uszkodzeniem ulega mózg. Wyjątkowo wrażliwy na działanie alkoholu etylowego jest układ nerwowy (upośledza się funkcjonowanie obwodowego, ośrodkowego i autonomicznego układu nerwowego); wpływ alkoholu osłabia także układy: pokarmowy, moczowy, krwiotwórczy, oddechowy, odpornościowy, krążenia i endokryny. Efektem toksycznego działania alkoholu na organizm są również: niedobory witaminowe oraz utrata tzw. pierwiastków śladowych, zwiększone ryzyko zarażenia chorobami wenerycznymi oraz HIV, wzmocnienie działania różnych czynników rakotwórczych, a także powikłania psychiatryczne, które są następstwem wieloletniego i intensywnego picia alkoholu. Ponadto ponad 40 jednostek chorobowych ujętych w ICD-10 jest spowodowanych wyłącznie lub głównie przez alkohol, natomiast kilkakrotnie wyższe dane dotyczą wskazań alkoholu jako jednej z przyczyn etiologicznych lub wpływających negatywnie na mechanizmy patogenetyczne, przyczyniające się do gorszego przebiegu chorób o innej etiologii (Babor i in. 2010, s. 46 i n.; Anderson i in. 2012). Choroby 20–40% pacjentów hospitalizowanych w szpitalnych oddziałach psychiatrycznych są konsekwencją nadużywania alkoholu (Wielguszewski 2008, s. 302). Alkoholicy żyją krócej o ok. 17% średniej życia niż abstynenci i osoby pijące alkohol w sposób umiarkowany, a dzieje się tak z powodu powikłań somatycznych i psychiatrycznych; w Polsce w ciągu roku umiera ok. 40 tys. osób z powodu tychże powikłań (Wielguszewski 2008, s. 304).

Kolejnym skutkiem używania i nadużywania alkoholu – na pograniczu **sfer zdrowia i prawa** – jest bowiem właśnie uleganie wypadkom (Kin-Dittmann 2007, s. 361–375). Ponieważ spożycie alkoholu powoduje obniżenie zdolności w zakresie szybkości reakcji, przewidywania i koncentracji uwagi, osoby pod jego wpływem mogą stać się zarówno sprawcami, jak i ofiarami wypadków. Dane Komendy Głównej Policji z 2019 r. pokazują natomiast, że policjanci w Polsce zatrzymali 56.158 osób prowadzących pojazdy w stanie nietrzeźwości, natomiast w województwie Lubuskim 1.713 osób [<http://statystyka.policja.pl>]. Czyny, które popełniają alkoholicy, to zwykle kradzieże, rozboje, gwałty, pobicia, akty przemocy, wykroczenia drogowe, wypadki. Szczegółowo pokazują to policyjne statystyki: wynika z nich, że osoby nietrzeźwe stanowią w każdym przypadku sporą część osób dopuszczających się czynów karalnych (<http://statystyka.policja.pl>).

Dodać należy aspekt **podejmowanych prób samobójczych**. W Polsce rocznie popełnianych jest ok. 5–6 tys. zamachów samobójczych, w tym mniej więcej 25% osób z tej liczby podejmuje takie próby pod wpływem alkoholu (<http://statystyka.policja.pl>), przy czym część z tych prób podejmowana jest przez osoby uzależnione od alkoholu (mające poczucie beznadziei i bezsensowności własnego życia), pozostające w fazie aktywnego uzależnienia bądź w początkowych stadiach samotnie rozpoczętej abstynencji (bez wsparcia terapeutów i/lub grup samopomocowych) oraz przez osoby nieuzależnione, którym alkohol dodawał odwagi w podjęciu próby samobójczej.

Kolejną sferą jest **sfera zawodowa**. Następstwami nadużywania alkoholu i uzależnienia jest utrata pracy i pozycji zawodowej, spowodowane: zwiększoną absencją, spóźnieniami do pracy, częstymi przypadkami niezgłaszanych wcześniej krótkich nieobecności w pracy, powtarzającymi się przypadkami opuszczania stanowiska pracy bez zgody przełożonych, spadkiem wydajności pracy, obniżeniem jej dyscypliny i jakości, obniżeniem motywacji do pracy, lekceważącym stosunkiem do obowiązków zawodowych czy regularnym ich zaniedbywaniem, rosnącym brakiem zaufania do uzależnionego pracownika i niemożnością polegania na nim, powodowaniem przez osobę błędów

(wskutek nieuwagi lub niewłaściwej oceny sytuacji), zagrożeniami wypadkami czy stratami finansowymi dla pracodawcy, a także wykonywaniem pracy w stanie wskazującym na spożywanie alkoholu (Woronowicz 2008, s. 230–233; 2009, s. 352–354; Morawski 1986, s. 130–141; Kozak 1990).

Uwikłanie w problem alkoholowy osoby będącej członkiem rodziny silnie oddziałuje **na cały system rodzinny i rzutuje na jego funkcjonowanie**. Powoduje konflikty w relacjach małżeńskich (silnie burząc więzi między małżonkami, a w części przypadków doprowadzając do separacji lub rozwodu) oraz fatalne sprawowanie lub rażące zaniedbywanie funkcji rodzicielskich (prowadzące niekiedy do ograniczenia lub odebrania praw rodzicielskich). Nierzadko idzie z nim w parze agresja (Dmochowska 2007, s. 247), przemoc, zarówno czynna (fizyczna, seksualna, werbalna), jak i bierna (zaniedbywanie) (Anderson, Bamberg 2002, s. 114–115; Woronowicz 2009, s. 343 i n.; Nikodemaska 2001, s. 29–30; Serafin i in. 2012, s. 289–305; Narodowy Program..., s. 24–26]. Szczególnie niepokojący jest wpływ uzależnienia od alkoholu rodzica/rodziców na dzieci, które zasiewa w nich na całe ich życie długotrwałe konsekwencje wychowywania się w rodzinie zdeorganizowanej przez problem alkoholowy któregoś z rodziców. Należy wspomnieć również o destrukcyjnym wpływie alkoholu **na dzieci w okresie prenatalnym (syndrom FAS)**, w przypadku spożywania alkoholu przez matki w okresie ciąży, powodującym całe spektrum skutków rozwojowych nazywane ogólnym terminem FASD.

Wymienione powyżej konsekwencje problemu alkoholowego są wieloaspektowe, mają szeroki zasięg i dają podstawy do niepokoju społecznego.

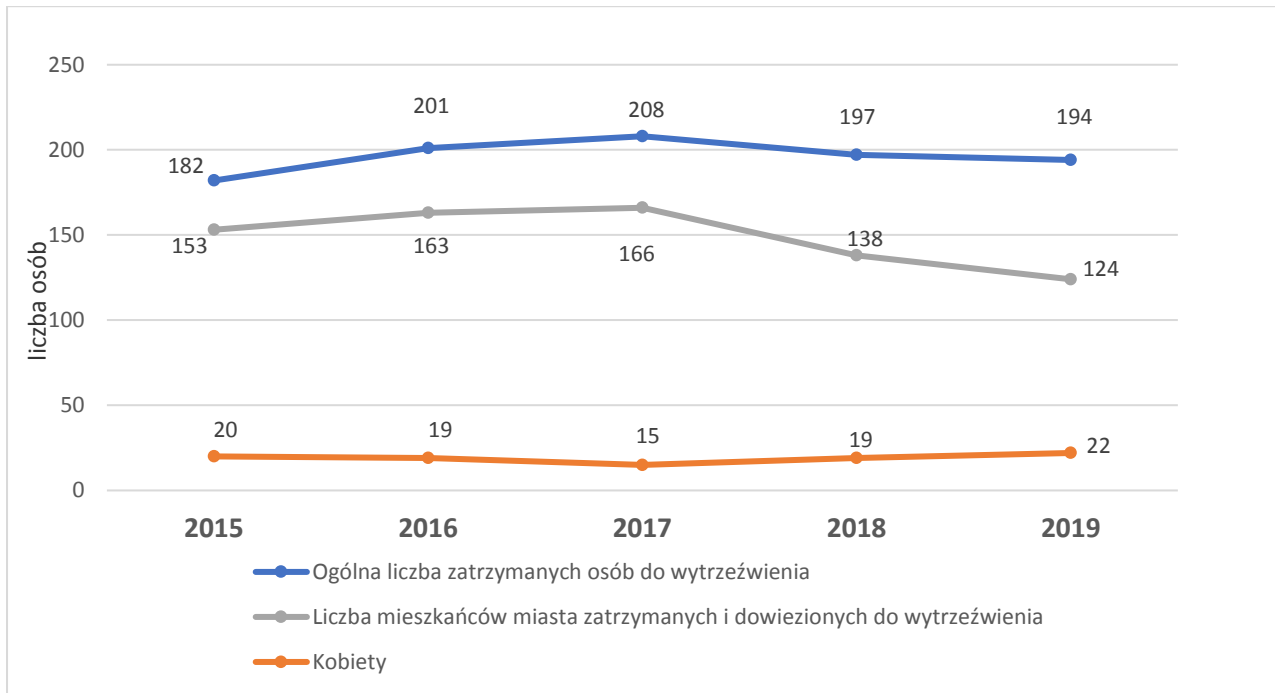
4.2. Wpływ alkoholu na wybrane problemy społeczne według badanej młodzieży.

Badania ankietowe przeprowadzone we wrześniu 2019r. w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych wykazały, że młodzież również utożsamia nadużywanie alkoholu z przyczynami problemów społecznych. Według **89,7%** (SP) i **96,9%** (ZSP) badanych, nadużywanie alkoholu ma wpływ na **wypadki drogowe** i inne w bardzo dużym stopniu lub w pewnym stopniu. Kolejnym problemem społecznym jakim wytypowali ankietowali jest uzależnienie od alkoholu. Aż **86,9%** (SP) i **89,7%** (ZSP) **uważa, że** nadużywanie alkoholu **może prowadzić do uzależnienia** w bardzo dużym stopniu lub w pewnym stopniu.

4.3 Osoby nietrzeźwe zatrzymane do wytrzeźwienia.

W 2019 roku odnotowano 247 zatrzymań osób w stanie nietrzeźwości, na terenie miasta, które swoim zachowaniem dawały powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażały życiu lub zdrowiu innych osób, z tego 194 osób zostało dowiezionych przez funkcjonariuszy Policji lub Straży do Izby Wytrzeźwień (IW) w Zielonej Górze. Ponadto 21 osób doprowadzono i zatrzymano w Policyjnej Izby Zatrzymań w Nowej Soli, 32 doprowadzono do miejsca zamieszkania.

Wykres 6. Osoby zatrzymane na terenie miasta przez funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej w Nowej Soli i doprowadzone do Izby Wyrzeźwień.

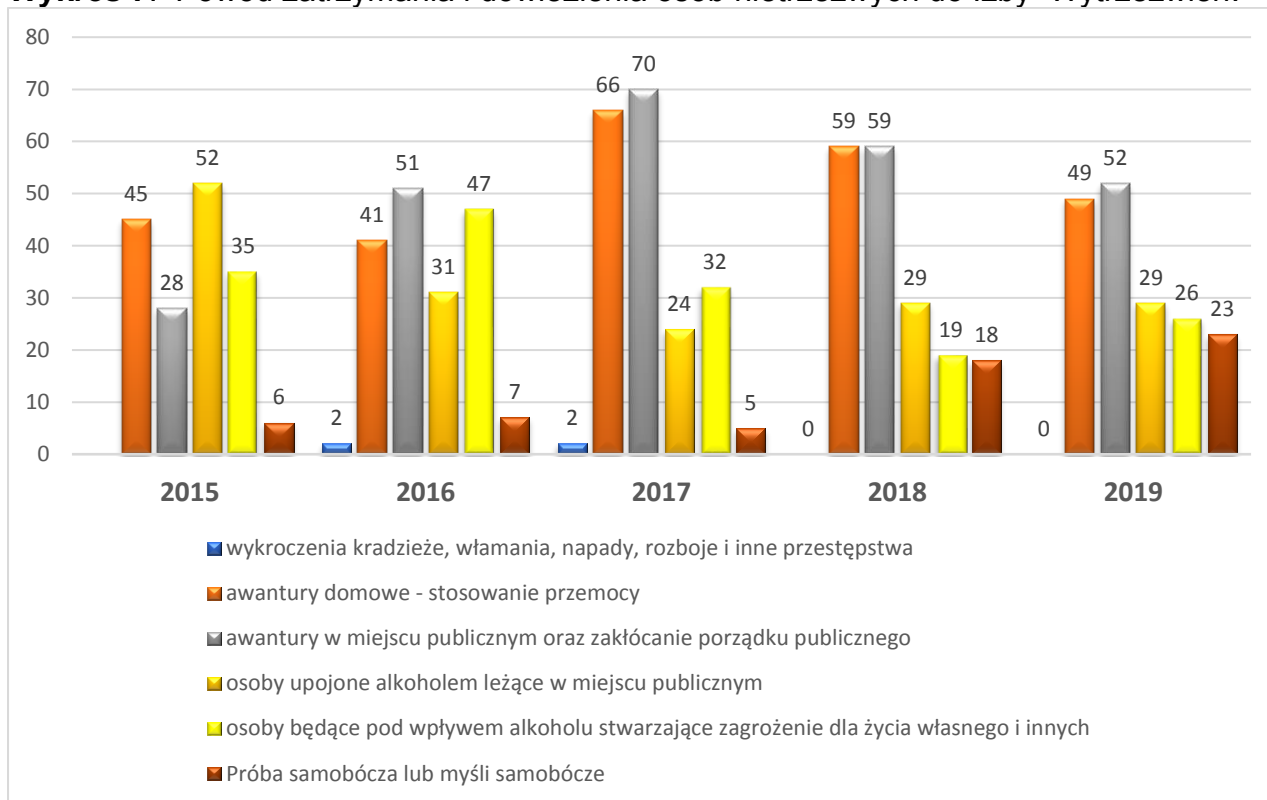
/ Dane źródłowe: Izba Wyrzeźwień w Zielonej Górze /

Tabela 6. Zatrzymani na terenie miasta i dowiezieni do wyrzeźwienia w Izbie Wyrzeźwień w Zielonej Górze.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrzymani do wyrzeźwienia				
		2015	2016	2017	2018	2019
	Ogółem osoby dowiezione do wyrzeźwienia przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej	182	201	208	197	194
1	Mieszkańcy miasta i bezdomni zatrzymani i dowiezieni do wyrzeźwienia w tym :	153	163	166	138	124
	W tym:					
	a) kobiety	20	19	15	19	22
	b) osoby niepełnoletnie	0	0	0	0	0
	c) osoby dowiezione wielokrotnie (min. 2 razy)	16	21	30	21	21
2	Osoby bez stałego miejsca zamieszkania - (bezdomni):	36	28	15	19	31

Wśród osób zatrzymanych w IW odnotowano 172 mężczyzn i 22 kobiety w klasyfikacji społeczno - zawodowej, największą grupę – **77,8%** stanowili bezrobotni (151 osób). Pod względem powodu zatrzymania najwyższy odsetek osób **26,8 %** stanowiły osoby wszczynające awantury w miejscu publicznym oraz zakłócające porządek publiczny (52 osoby) oraz osoby wszczynające awantury domowe 25,3%, (49 osób) następnie **9,8 %** stanowiły osoby które osoby upojone alkoholem leżały w miejscu publicznym zagrażając swojemu życiu i zdrowiu (29 osób). Niepokojącym faktem jest zwiększająca się ilość osób, która zostaje dowieziona do Izby Wyrzeźwień w związku z próbą samobójczą bądź myślami samobójczymi w 2019 roku były to 22 osoby (11,3%). (Wykres 7).

Wykres 7. Powód zatrzymania i dowiezienia osób nietrzeźwych do Izby Wytrzeźwień.

/ Dane źródłowe: Izba Wytrzeźwień w Zielonej Górze/

4.4. Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

Policjanci i strażnicy miejscy podejmują i realizują czynności interwencyjne w związku z określonymi zdarzeniami. W Nowej Soli w 2019 roku funkcjonariusze policji podjęli łącznie 4917 interwencji i skierowali 458 wniosków do sądu. Z czego **28,60% ogółu wniosków** stanowiły wnioski dotyczące czynów popełnionych pod wpływem alkoholu.

W 2019 roku funkcjonariusze policji **zatrzymali na terenie miasta 230 osób kierujących pojazdami** mechanicznymi będących pod wpływem alkoholu (stan nietrzeźwości i stan po spożyciu). Dodatkowo funkcjonariusze policji podjęli interwencje **wobec 21 osób, którzy sprawowali opiekę nad swoimi dziećmi będąc pod wpływem alkoholu.**

Natomiast Straż Miejska w Nowej Soli skierowała 16 wniosków do sądu, z czego tylko cztery wnioski dotyczyły czynu popełnionego pod wpływem alkoholu. Szczegółowe dane przedstawiają Tabela 7 i 8 oraz wykresy 8 i 9.

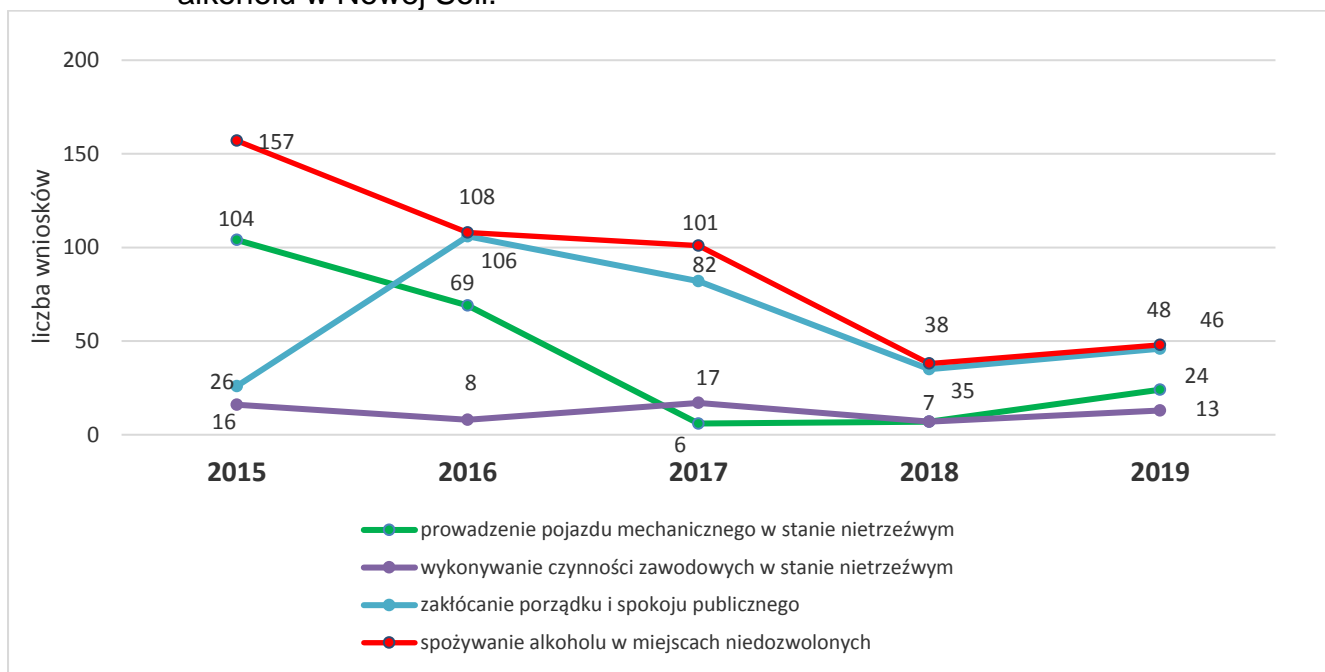
Tabela 7. Popełnione czyny karalne przez mieszkańców miasta pod wpływem alkoholu i podjęte interwencje przez funkcjonariuszy Policji w Nowej Soli.

Popełnione czyny karalne	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna liczba wypadków drogowych	18	23	11	19	18
Liczba wypadków drogowych spowodowanych przez kierowców i pieszych w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem narkotyków.	-	-	1	1	1
w tym:					

a. Kierujących pojazdem mechanicznym	1	-	1	1	-
b. Kierujących motorowerem	-	-	-	-	-
c. Kierujących rowerem	-	-	-	-	1
d. Piesi pod wpływem innych substancji psychoaktywnych	-	-	-	-	-
Liczba osób zatrzymanych kierujących pojazdem mechanicznym będących pod wpływem alkoholu (stan nietrzeźwości i stan po spożyciu alkoholu)	bd	bd	bd	45	230
Liczba osób zatrzymanych kierujących pojazdem mechanicznym będących pod wpływem innych substancji psychoaktywnych	bd	bd	bd	3	-
Ogólna liczba interwencji Policji	5.393	8.500	4627	4215	4917
w tym:					
a. w miejscach publicznych	1.802	2.916	1958	1678	2093
b. w miejscu zamieszkania	974	872	896	784	847
c. w innych miejscach	2.617	4.712	1773	1753	1977
Ilość osób doprowadzona do izby wytrzeźwień	176	187	157	129	124
Ilość osób doprowadzona do policyjnej izby zatrzymań	241	238	58	49	21
Ilość osób doprowadzona do miejsca zamieszkania	12	6	15	19	18
Ogólna liczba wniosków skierowanych do sądu za czyny karalne dokonane pod wpływem alkoholu.	322	303	206	87	458
w tym:					
a. za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwym	104	69	6	7	24
b. za prowadzenie innych pojazdów w stanie nietrzeźwym	18	12	-	-	-
c. nietrzeźwi piesi (art. 86 kw)	1	-	-	-	-
d. wykonywanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwym	16	8	17	7	13
e. zakłócanie porządku i spokoju publicznego	26	106	82	35	46
f. za sprzedawanie lub podawanie napojów alkoholowych w przypadkach kiedy jest to zabronione albo bez wymaganego zezwolenia	-	-	-	-	-
g. spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych.	157	108	101	38	48
Liczba nałożonych mandatów za spożywanie alkoholu lub usiłowanie spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych	1.226	1.059	598	233	623
Liczba interwencji dotycząca sprawowania opieki nad nieletnimi przez rodzica lub opiekuna znajdującego się pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych	bd	bd	bd	30	21

/ Dane źródłowe: KPP w Nowej Soli /

Wykres 8. Liczba wniosków skierowanych do sądu za czyny karalne popełnione pod wpływem alkoholu w Nowej Soli.

/ Dane źródłowe: KPP w Nowej Soli /

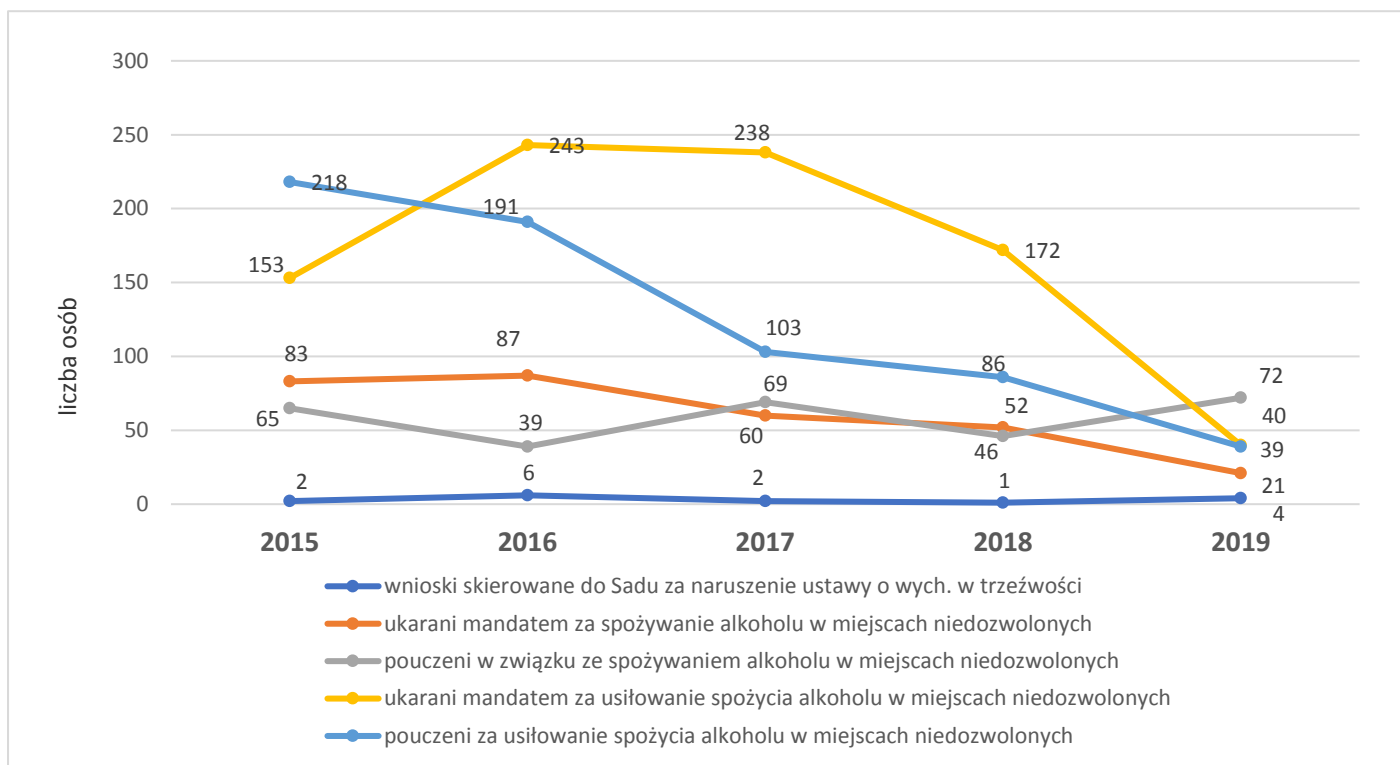
Tabela 8. Dane uzyskane z Komendy Straży Miejskiej w Nowej Soli.

Wkroczenia	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna liczba wniosków skierowanych do sądu.	341	28*	19	19	16
1. Wnioski skierowane do sądu za naruszenie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości	2	6	2	1	4
2. Nałożone mandaty i pouczenia					
a) za spożycie alkoholu w miejscach niedozwolonych ukarane mandatem,	83	87	60	52	21
- osoby pouczone,	65	39	69	46	72
b) za usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach niedozwolonych – ukarane mandatem,	153	240	238	172	40
- osoby pouczone,	218	191	103	86	39
c) za dopuszczenie się nieobyczajnego wybryku pod wpływem alkoholu – ukarani mandatem,	-	-	-	-	bd
- osoby pouczone.	-	-	-	-	bd
d) Osoby nietrzeźwe doprowadzone do Izby Wyrzeźwień	7	7	1	0	7
- Osoby nietrzeźwe przekazane pogotowiu ratunkowemu	15	15	-	15	bd
- Osoby nietrzeźwe doprowadzone do miejsca zamieszkania	19	19	15	18	14
e) Ilość wniosków skierowanych do komisji RPA w przedmiocie leczenia odwykowego.	4	5	1	0	4

/ Dane źródłowe: KSM w Nowej Soli /

* od 2016r. KSM nie obsługuje fotoradarów.

Wykres 9. Popelnione czyny karalne przez osoby nietrzeźwe, ujawnione na terenie miasta przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

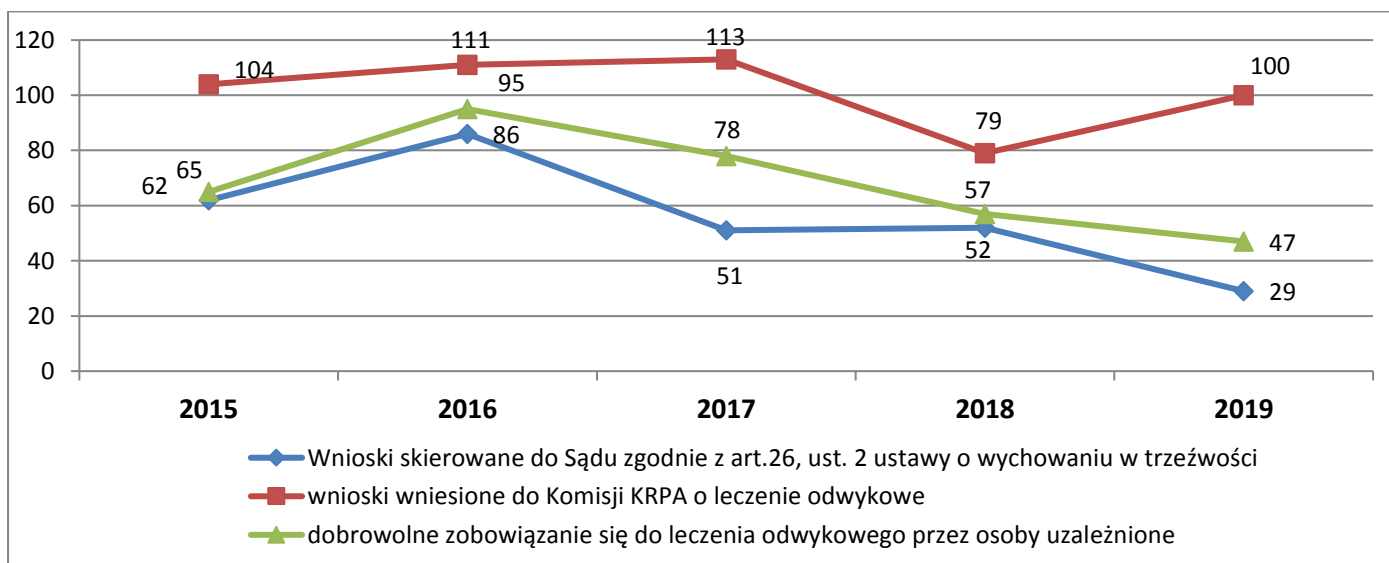

/ Dane źródłowe: KSM w Nowej Soli /

4.5. Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Soli prowadzi postępowania zmierzające do zobowiązania tych osób do leczenia odwykowego od alkoholu. Komisja może także skierować wnioski wobec takich osób do Sądu Rejonowego w celu poddania się leczeniu odwykowemu w trybie stacjonarnym lub ambulatoryjnym.

Wykres 10. Zobowiązanie do leczenia odwykowego mieszkańców miasta Nowa Sól.

/ Dane źródłowe: GKRPA w Nowej Soli /

W 2019 roku do Komisji RPA **wpłynęło 100 wniosków** o leczenie odwykowe. Komisja przeprowadziła z osobami zgłoszonymi do leczenia odwykowego **116 rozmów motywacyjno – interwencyjnych** do ograniczenia spożywania alkoholu, dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego lub utrzymywania całkowitej abstynencji alkoholowej.

W wyniku interwencji Komisji RPA 47 osób nadużywających alkoholu lub uzależnionych, podjęło leczenie dobrowolnie w nowosolskich placówkach lecznictwa odwykowego ambulatoryjnego.

Komisja w 2018 roku skierowała na badania psychiatryczno – psychologiczne przez biegłych lekarza psychiatrę i psychologa 80 osób. Biegli przebadali i sporządzili opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu 54 osobom. Pozostała liczba osób uchylała się poddaniu owym badaniom, wyjechała z miasta lub zmarła w trakcie prowadzonego postępowania.

Komisja w 2019 roku **skierowała 29 wniosków do Sądu Rejonowego** w Nowej Soli celem zobowiązania do leczenia odwykowego osób, uzależnionych od alkoholu lub stosujących przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu, które nie podjęły dobrowolnie leczenia odwykowego lub przerwały leczenie i nie utrzymywały abstynencji alkoholowej.

Komisja RPA opiniuje także wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z lokalizacją punktu sprzedaży z uchwałami rady miejskiej. W 2019 r. komisja **rozpatrzyła 42 wnioski**, wszystkie wnioski zaopiniowano pozytywnie, ponadto zajmowała się realizacją i oceną działań profilaktyczno – terapeutycznych realizowanych w szkołach i w placówkach wsparcia dziennego na terenie miasta.

5. ZAŻYWANIE NIELEGALNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ MŁODZIEŻ

5.1 Używanie narkotyków i n.s.p. tzw. "dopalaczy" przez młodzież.

a) Uczniowie szkół podstawowych.

Badania ankietowe prowadzone w 2019 roku w nowosolskich szkołach wykazały, że badani uczniowie w większości znają poszczególne substancje psychoaktywne. Wśród uczniów szkół podstawowych najbardziej znane substancje to leki uspokajające lub nasenne (82%), kokaina (81,4%), marihuana i haszysz (81%) a następnie amfetamina (77,6%), NSp tzw. dopalacze (73,9%), Heroina (69,3%) i grzyby halucynogenne (67,9%), . Mniej znane dla uczniów okazały się LSD (45,5%), Ecstasy (39%), Sterydy (36,6%) i GHB (tabletką gwałtu) (16,6%).

Zdecydowana większość ankietowanych dzieci ze szkół podstawowych **nie używała nigdy substancji psychoaktywnych** (93% - 99%). Jednak z substancji, które używali kiedykolwiek w życiu osoby ankietowane zaznaczyły: leki uspokajające i nasenne (3,8%), marihuana lub haszysz (2,4%), Ecstasy (0,4%), LSD (0,4%), kleje i inne substancje wziewne (0,8%), alkohol z marihuaną (0,8%), sterydy anaboliczne (0,2%). Jednak jak wynika z analizy badań ankietowych w tej grupie wiekowej, zażywanie tych substancji miało charakter incydentalny, jednorazowy, eksperymentalny.

Wiek inicjacji substancji psychoaktywnych wśród dzieci szkół podstawowych rozpoczął się w okresie 12-13 lat, co wskazuje na podniesienie wieku inicjacji narkotykowej do roku 2016 (11-12 lat).

b) Uczniowie szkół ponadpodstawowych.

Zdecydowana większość młodzieży szkół średnich **zna substancje psychoaktywne** takie jak: leki uspokajające lub nasenne (91,2%), marihuana lub haszysz (95,8%), LSD (86,6%), amfetamina (87%), Kokaina (86,6%), Heroina a(84,7%), ekstazy (77%), grzyby halucynogenne (83,9%) i NSP tzw. dopalacze (83,1%). Z mniej znanych wśród młodzieży to : GHB

(20,7%), sterydy anaboliczne (54,4%), polska heroina tzw. kompot (46,7%), kleje i inne środki wziewne (52,1%).

Zdecydowana większość ankietowanej młodzieży ze szkół średnich **nie używała nigdy substancji psychoaktywnych** poza jedną a mianowicie **marihuanę lub haszysz** kiedykolwiek w życiu **palilo 45,2%** badanych uczniów, natomiast marihuanę razem z alkoholem używało prawie 1/3 badanych (29,5%). Osoby ankietowane z substancji, które używali swoim życiu wytypowali leki uspokajające i nasenne (17,2%), amfetamina (8,4%), ekstazy (7,2%), kokaina (3,4%), LSD (3%), kleje i inne (3,1%), NSP tzw. dopalacze (3,1%), sterydy anaboliczne (0,4%), polska heroina (0,8%).

Wiek inicjacji substancji psychoaktywnych wśród uczniów szkół ponadpodstawowych plasował się w granicach 13 – 14 lat podobnie jak w 2016r.

5.2 Częstotliwość używania narkotyków i n.s.p. tzw. "dopalaczy".

Dzieci szkół podstawowych **w zdecydowanej większości deklaruje nie używanie substancji psychoaktywnych**, jednak spośród osób które używały kiedykolwiek w życiu narkotyków **najczęściej było to używanie** od jednego do trzech razy, które **można uznać za eksperymentalne**. Lekki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (3%), marihuana i haszysz (3,6%), Ecstasy (0,2%), kokaina (0,2%), LSD i grzyby halucynogenne (0,4%), kleje i inne środki wziewne (1%), alkohol z marihuaną (0,8%), sterydy anaboliczne (0,2%).

Młodzież szkół ponadpodstawowych przyznaje do eksperymentalnego używania (1-3 razy) marihuany i haszyszu (17,2%), leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (9,2%), amfetamina (3,4%), Ecstasy (4,6%), kokaina (1,9%), LSD i grzyby halucynogenne (2,3%), dopalacze (2,7%), alkohol z marihuaną (14,6%).

Wśród substancji psychoaktywnych, których badana młodzież używała wielokrotnie, które można zaliczyć **do problemowego zażywania** (10-19 razy i 20 razy i więcej) to **leki uspokajające i nasenne** (3,8%), **marihuana i haszysz** (15,3%), **alkohol z marihuaną** (6,9%) i **amfetamina** (2,3%),

a) Źródła pozyskiwania przez młodzież narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”.

Badania ankietowe wykazały, że zarówno w młodszej grupie badanej jak i starszej uczniowie, którzy kiedykolwiek zażywali substancje psychoaktywne najczęściej odpowiadali, że **pozyskali ją od kolegi lub koleżanki** (SP – 3%, ZSP – 22,6%) oraz **zażywali je wspólnie w grupie przyjaciół** (SP-0,8%, ZSP- 25,3%). Wśród innych odpowiedzi dzieci szkół podstawowych zaznaczały odpowiedzi poniżej 1%, natomiast młodzież szkół ponadpodstawowych zaznaczyła odpowiedzi, że kupiła od kolegi (13%) oraz kupiła od kogoś ze słyszenia ale nie osobiście (9,2%). 0,4% uczniów szkół podstawowych oraz 1,9% uczniów szkół ponadpodstawowych deklaruje, że zakupiła substancje psychoaktywne przez Internet.

Niepokojącym staje się fakt, że **1,4%** odpowiadających młodszym uczniom oraz **1,9%** uczniów starszych odpowiedziało, że **substancję psychoaktywną otrzymało od jednego z rodziców**.

b) Powody, dla których młodzież używa substancji narkotycznej.

Powody dla których młodzież sięga po substancje psychoaktywne jest kilka. W młodszej grupie badanej najczęściej uczniowie podają to ciekawość (4,8%) a następnie aby zapomnieć o swoich problemach (1%) i z innych powodów (2%).

W starszej grupie badanych (ZSP) uczniowie odpowiadali podobnie a mianowicie po narkotyk z **ciekawości sięgnęło 41,8%** młodzieży a następnie **ponieważ chcieli zapomnieć o swoich problemach** (6,5%).

Podobnie plasowały się odpowiedzi 4 lata temu podczas badań ankietowych realizowanych na tej samej grupie wiekowej.

6. PALENIE TYTONIU PRZEZ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ.

6.1. Przyczyny palenia papierosów przez dzieci i młodzież.

Młodzi ludzie, którzy sięgają po papierosy, zwykle w ten sposób chcą zaimponować rówieśnikom. Wydaje im się, że dzięki papierosowi wyglądają dorośle. Liczą na akceptację otoczenia. Niekiedy w towarzystwie, w którym palenie jest normą, osoba niepaląca narażona jest na drwiny i wykluczenie z grupy. Bardzo często po papierosy sięgają dzieci, które nie odnajdują się w swojej rzeczywistości – niczym się nie wyróżniają, źle radzą sobie z niepowodzeniami w szkole i wśród rówieśników. W ich przypadku papieros ma zrekompensować wszystkie braki.

6.2. Palenie papierosów wśród dzieci i młodzieży.

a) Dostępność papierosów w opinii badanych.

Istotną przyczyną palenia papierosów przez młodzież jest między innymi dość łatwy dostęp do papierosów i wzorzec przekazywany w rodzinie. Dziecko, które wychowuje się w środowisku palaczy może podbierać papierosy rodzicom lub osobom pełnoletnim palącym, ewentualnie próbować zakupić w sklepach. W opinii młodzieży zdobycie papierosów przez osoby niepełnoletnie nie stwarza większych problemów. Stopień trudności zdobycia papierosów oszacowano w 5-ciu stopniowej skali (niemożliwe, trudne, łatwe, bardzo łatwe i nie wiem). Za **łatwe i bardzo łatwe zdobycie papierosów uważa 33,1%** (więcej o 3,6% uważała młodzież w 2016r.) ankietowanych uczniów szkół podstawowych. W opinii badanych niemożliwe i trudne byłoby pozyskanie papierosów dla 37,3% uczniów szkół podstawowych.

W przypadku ankietowanych uczniów szkół ponadpodstawowych zdecydowana ich większość **nie miałaby problemu ze zdobyciem papierosów (85,8%)**, jedynie 5,7% uczniów twierdzi, że trudno byłoby im zdobyć papierosy.

b) Rozpowszechnianie palenia papierosów wśród dzieci i młodzieży

Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem, a także utrzymywania abstynencji nikotynowej przez młodzież szkolną. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z paleniem papierosów, lub podejmowania prób palenia. Drugi odnosi się do uchwycenia wielkości grupy młodzieży, aktualnie palącej tytoń a także palących regularnie i utrzymywanie abstynencji nikotynowej.

W czasie całego swojego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem papierosów od 1 razu do 20 razy i więcej, miało 30,7% uczniów szkół podstawowych i 72,8% uczniów szkół ponadpodstawowych.

Do palenia **w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem przyznało się 7,4 % dzieci szkół podstawowych i 46% młodzieży starszej** (mniej o 8% niż w 2016r.).

Niepokojącym zjawiskiem występującym wśród młodzieży jest **codzienne palenie papierosów** od 1 papierosa do 10 i więcej, wśród **uczniów szkół podstawowych** odsetek ten stanowi **3,6%** (połowa osób, które przyznały się do palenia), a w grupie **uczniów szkół średnich 32,6%** (to większość osób, które przyznała się do palenia i więcej o 1,5% niż w roku 2016).

6.3. E – papierosy.

E-papierosy są zdecydowanie mniej szkodliwe od papierosów tradycyjnych, co nie znaczy, że są zdrowe /zdaniem prof. Andrzeja Sobczaka z Zakładu Szkodliwości Chemicznych i Toksykologii Genetycznej Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu/ .

Czy Elektroniczne papierosy są bezpieczne i czy mogą powodować raka? Po przeanalizowaniu treści badan oraz artykułów na ten temat i nie ma jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, jednak **zdaniem ekspertów negatywne skutki palenia e-papierosów mogą ujawnić się dopiero po wielu latach.** Tradycyjny papieros ma w sobie ponad 5600 różnych związków chemicznych, w tym

bardzo szkodliwe dla zdrowia. E-papieros, a właściwie liquid, który jest odparowywany w trakcie jego palenia zawiera nikotynę, wodę, glikol propylenowy lub glicerynę albo mieszaninę tych związków, a także od kilku do kilkunastu substancji zapachowo-smakowych z atestami dopuszczalności do stosowania w kosmetykach i artykułach spożywczych.

Wiele osób boi się, że e-papieros jest tak samo groźny dla biernych palaczy jak tradycyjny. Jednak się mylą. Sprawdzono powietrze w pomieszczeniu, w którym przez pięć godzin pięć osób kopało e-papierosy. Nie było tam ani nikotyny, ani tlenu węgla.

Ponieważ e-papierosy powstały niedawno - w 2003 roku, a pierwsze badania zaczęto prowadzić dopiero niedawno, trudno jest wypowiadać się na temat ich bezpieczeństwa z pełnym przekonaniem. Badacze podkreślają jednak zgodnie, że **E-papierosy w porównaniu do papierosów tradycyjnych wydają się mniej szkodliwe, ale tylko wtedy, gdy używają ich palacze, chcący zerwać z nałogiem.**

W szkołach można przyjąć całkowity zakaz palenia papierosów elektronicznych oraz przyjąć szkolny program zapobiegania paleniu tytoniu, w ramach którego będą podejmowane działania informacyjne, edukacyjne i profilaktyczne.

7. PRZEMOC W SZKOLE I W RODZINIE.

7.1 Przemoc rówieśnicza

Zjawisko agresji i przemocy jest coraz bardziej widoczne w środowisku młodzieży szkolnej. Aby chronić dzieci i młodzież szkolną przed doświadczeniem agresji i przemocy powinniśmy posiadać niezbędną wiedzę do podejmowania skutecznych działań eliminujących zachowania agresywne i przemocowe w środowisku szkolnym i rodzinnym.

Z przeprowadzonych badań wynika, że **38,8% dzieci szkół podstawowych oraz 51% młodzieży** opowiedziało się za użyciem przemocy w sytuacji uznanej przez nich za konieczną. Natomiast **43,8% młodszych uczniów** oraz **37,9% uczniów starszych** trudno powiedzieć jak by postąpili.

Za usprawiedliwienie dla stosowania przemocy dzieci szkół podstawowych uznały sytuację w obronie swojego rodzeństwa lub rodziny (63,2%), gdy ktoś mnie zaczepia (37,4%) oraz gdy ktoś ktoś mi zrobił krzywdę, więc muszę się odegrać (23,6%).

Wśród młodzieży starszej 83,1% odpowiedziało, że w obronie swojego rodzeństwa lub rodziny użyłoby przemocy, 51% użyłoby przemocy gdy ktoś go zaczepia i grozi oraz 33% użyłoby przemocy gdy ktoś mu zrobił krzywdę więc musi się odegrać.

Tabela 9. Formy przemocy, której młodzież doznaje ze strony kolegów, koleżanek, rodziny lub innych osób.

Rodzaj doznawanej przemocy	Szkoły podstawowe			Szkoły ponadpodstawowe		
	Nie	Tak	Trudno powiedzieć	Nie	Tak	Trudno powiedzieć
	%					
Ublżanie	60,6	28,5	7,3	42,1	48,7	8,0
Wyśmiewanie	42,8	46,5	7,1	34,5	59,0	5,4

Grożenie	65,9	22,8	7,7	55,9	36,8	6,1
Ośmieszanie	57,8	32,9	5,7	44,8	46,0	7,7
Plotkowanie	43,2	44,0	9,1	21,5	70,5	6,5
Zastraszenie	72,3	18,6	5,5	67,4	25,3	6,1
Poniżanie	62,8	28,7	4,8	59,4	34,5	5,0
Wymuszanie uległości	82,2	8,5	5,7	70,5	21,5	6,9
Szantaż	74,3	17,4	4,6	66,7	26,1	6,1
Obrażanie	41,8	49,9	4,6	27,6	66,7	4,6
Bicie, kopanie, policzkowanie	65,3	24,6	6,5	68,6	24,5	5,7
Opluwanie	77,0	15,6	3,8	79,7	15,7	3,4
Popychanie	57,0	34,7	4,6	51,7	41,8	5,0
Wymuszanie pieniędzy	89,1	3,2	4,0	90,0	6,1	2,7
Cyberprzemoc	75,2	13,5	7,5	65,1	24,9	8,4

/ Dane uzyskane z badań ankietowych w 2019r. /

Badana młodzież odpowiada, że najczęściej **sprawcami przemocy byli koledzy i koleżanki** (44,4% - SP, 51% - ZSP) a następnie **nie znana młodzież** (21,8% - SP oraz 33,3% - ZSP) oraz **osoby starsze pod wpływem alkoholu** (9,5% - SP i 29,9% - ZSP)

7.2 Przemoc w rodzinie i procedura Niebieskiej Karty.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. To, co odróżnia przemoc od agresji, to przewaga sił jednej ze stron. W przemocy jest ona zawsze po stronie sprawcy, w przypadku agresji - zrównoważona. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje gminy do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W Nowej Soli funkcjonują oba dokumenty uchwalone na lata 2017 – 2020 przez Radę Miejską w 2016r. W ramach gminnego systemu gmina podjęła działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym m.in. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z czym na terenie miasta funkcjonuje Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W **2019 roku w punkcie odnotowano 33 wizyt osób** doznających przemocy, w odniesieniu do 2018 roku odnotowano spadek o 51%. W 2019r. udzielono **łącznie 127 porad** (wzrost o 12% w odniesieniu do 2018 r.), w tym: udzielono **68 porad psychologiczne** (wzrost o 38% do roku 2018) prowadzonych przez psychologa oraz **35 porad prawnych** (spadek o 3% do 2018 roku).

Na terenie miasta działa również **Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy**, który podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizuje procedurę „Niebieska Karta”. Dotyczy ona członków rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i opieki społecznej, że w danej rodzinie prawdopodobnie dochodzi do aktów przemocy. W związku, z tym służby te mają określone obowiązki wynikające z owej procedury.

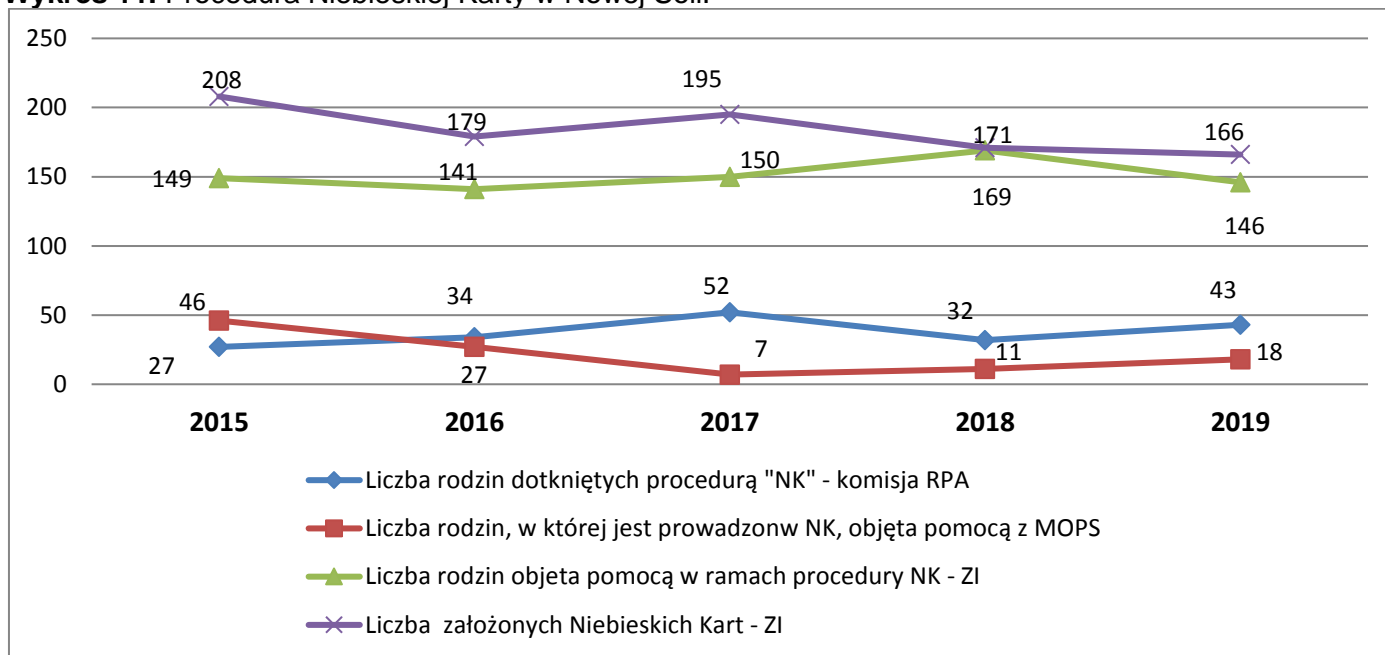
Z danych uzyskanych z Zespołu wynika, że w Nowej Soli założonych **zostało 171 Niebieskich Kart – A** (o 12% mniej niż w roku poprzednim), w tym: 156 sporządzonych przez funkcjonariusz Policji, 12 sporządzonych przez pracowników socjalnych MOPS oraz 2 przez pracowników oświaty oraz 1 przez Komisję RPA. Procedura Niebieskiej Karty została wdrożona i realizowana w 169 rodzinach na terenie miasta. Domniemywać należy, że w obszarze tym stopniowo wzrasta świadomość społeczna jak również następuje adekwatny do sytuacji sposób reakcji w przypadku ujawnienia przemocy w rodzinie. Tendencje te przedstawiono w tabeli 10 i na wykresie 11.

Tabela 10. Przemoc w rodzinie - wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta.

Lp	Wyszczególnienie	LATA				
		2015	2016	2017	2018	2019
1	Ogólna liczba wdrożonych postępowań przez KRPA w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i leczenia odwykowego	104	111	113	79	100
	w tym: Liczba rodzin objętych procedurą „NK”	27	34	52	32	43
2	Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą MOPS	180	164	136	137	57
	w tym: Liczba rodzin objętych procedurą „NK”	46	27	7	11	18
3	Ogólna liczba interwencji domowej w miejscu zamieszkania przez funkcjonariuszy KPP	974	874	896	784	847
	w tym: Liczba rodzin z wdrożoną procedurą „NK”	155	219	181	145	133
4	Ogółem liczba założonych „Niebieskich Kart” i wdrożenie procedury „Niebieska Karta” (NK)	208	179	195	171	166
5	Ogółem liczba rodzin objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska Karta”	208	141	150	169	146
6	Ogółem liczba zakończonych postępowań / procedur „Niebieska Karta”	107	97	179	156	156

/ Dane źródłowe: UM, GKRP. ZI i KPP w Nowej Soli /

Wykres 11. Procedura Niebieskiej Karty w Nowej Soli.

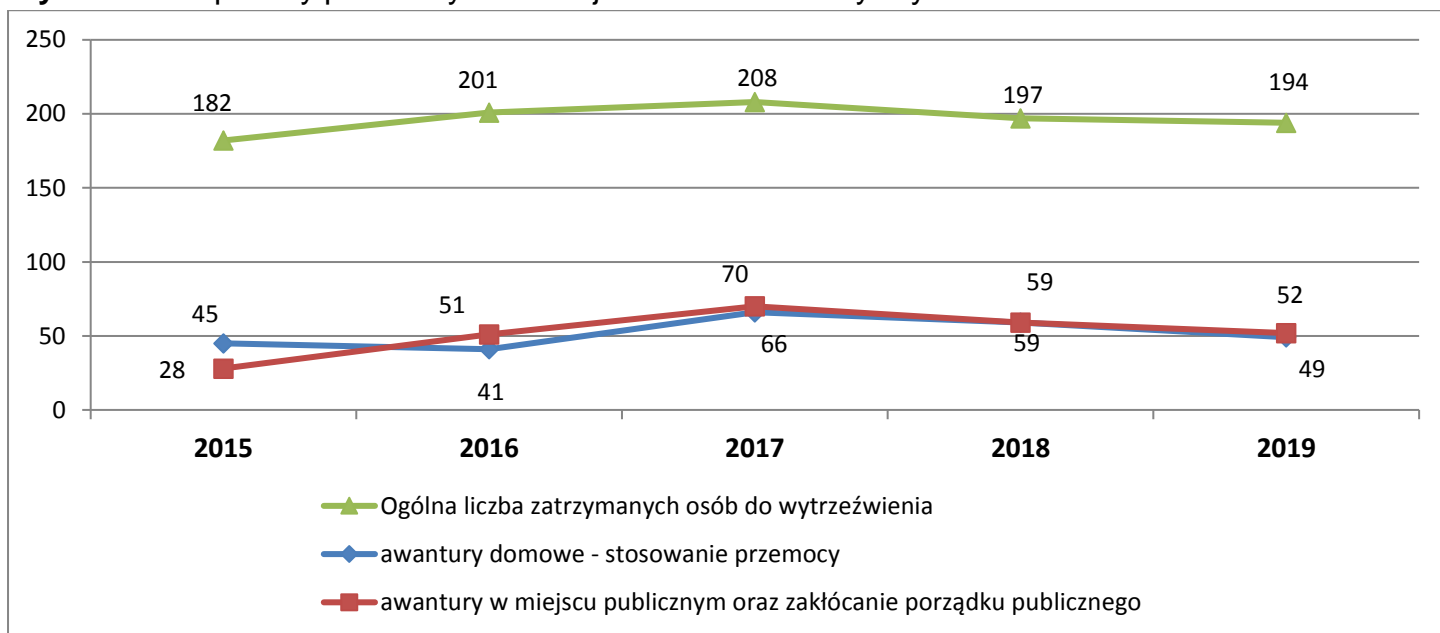
/Dane źródłowe: KRPA, ZI i MOPS/

Z analizy danych statystycznych z kraju gromadzonych przez Policję wynika, że większość osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, działa będąc pod wpływem alkoholu. Osoby te stanowią 58,63% ogólnej liczby osób wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc wobec osób bliskich (źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskiej Karty” w 2018r. – Komenda Główna Policji). Co daje nam spadek o 2,15% do roku poprzedniego. Nadużywanie alkoholu może powodować gwałtowne emocje, takie jak np. złość i skłonność do agresji, której ofiarą padają najbliżsi – małżonkowie, dzieci czy rodzice.

Wykres 12 pokazuje, że prawie **1/3 osób zatrzymanych** w Izbie Wyrzeźwień to osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu, które zostały dowieszone z powodu **wszczynania awantur domowych**. Kolejne **27%** stanowiły osoby, które dowieziono do wyrzeźwienia z powodu **awanturowania się w miejscu publicznym**. Łącznie prawie 50% osób dowiezionych do

wytrzeźwienia to osoby agresywne i nie kontrolujące swoich zachowań pod wpływem alkoholu. Tendencja procentowa utrzymuje się podobnie jak w roku poprzednim.

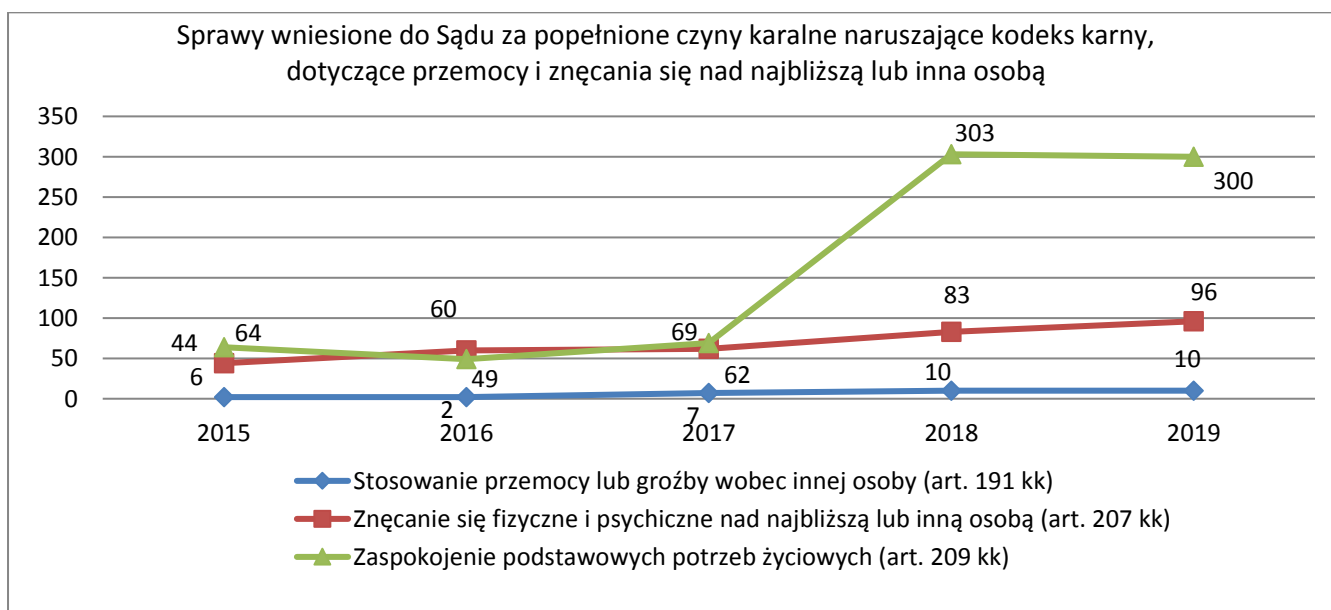
Wykres 12. Sprawcy przemocy domowej dowiezieni do Izby Wytrzeźwień.

/ Dane źródłowe: Izba Wytrzeźwień w Zielonej Górze/

Zjawisko przemocy i agresji możemy również ocenić na podstawie danych zebranych z Sądu Rejonowego w Nowej Soli. W 2019 roku do Sadu Rejonowego wniesiono 96 wniosków o znęcanie fizyczne lub psychiczne wobec najbliższych członków rodziny lub partnerów życiowych (art. 207 k.k.), natomiast Sąd wydał 66 wyroków skazujących (69%). Do Sądu wniesiono 300 wniosków o zaniechanie drugiej osoby (obowiązek alimentacyjny, niezaspakajanie podstawowych potrzeb życiowych - art. 209 k.k.), i Sąd wydał 259 wyroków skazujących (86%) w tej sprawie. W przypadku stosowania przemocy lub groźby karalnej (art. 191 k.k.) wpłynęło 10 wniosków natomiast 4 sprawy (40%) zostały zakończone skazująco. (Wykres 13).

Wykres 13. Sprawy wniesione do Sądu za popełnione czyny karalne naruszające kodeks karny, dotyczące przemocy i znęcania się nad najbliższą lub inną osobą.

/ Dane źródłowe: Sąd Rejonowy w Nowej Soli /

8. Samopoczucie dzieci i młodzieży.

Dzieci młodzież nowosolskich szkół zapytano **ile razy w życiu** zdarzyło ci się myśleć , że masz depresję? **46,2% ankietowanych uczniów ze szkół podstawowych** odpowiedziało, że **miało takie myśli**, w tym 1-2 razy – 21,4%, 4-9 razy – 10,5%, 10-19 razy 3,4%, 20 razy i więcej – 10,9%. Natomiast w ostatnich 30 dniach przed badaniem **21,5% badanych dzieci myślało, że ma depresje.**

Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych myśleć, że ma depresję zdarzyło się 63,6% ankietowanych, w tym 1-2 razy – 17,6%, 4-9 razy – 16,5%, 10-19 razy 6,5%, 20 razy i więcej – 23,0%. Natomiast w ostatnich 30 dniach przed badaniem **36% badanej młodzieży myślało, że ma depresje.**

Badaną młodzież i dzieci zapytano również o myśli samobójcze w różnych okresach czasowych. **Kiedykolwiek w życiu 36,6% uczniów** szkół podstawowych **myślało o samobójstwie.** Natomiast w szkołach ponadpodstawowych odsetek ten plasował się na poziomie 48,3%.

W ostatnich 30 dniach przed badaniem **o samobójstwie myślało 12,5% dzieci** ze szkół podstawowych i **18,4% młodzieży** szkół średnich.

Z przeprowadzonych badań wynika również, że **20,1% dzieci** klas VI i VIII oraz **37,5% młodzieży** szkół średnich **dokonała w swoim życiu autodestrukcji i samookaleczenia się.**

W ostatnich 30 dniach przed badaniem do samookaleczania się przyznaje się 5,4% dzieci młodszych klas oraz 8,1% młodzieży starszej.

Z badań ankietowych wynika również, że tylko **12,9% dzieci i 11,9% młodzieży szukało pomocy** w związku ze swoimi problemami i problemami swoich bliskich. Najczęściej dzieci i młodzież szukała pomocy u rodziny (19% - SP, 14,9% - ZSP), u kolegów i koleżanek (11,5%- SP, 14,9%- ZSP) oraz w szkole (6,1%- SP, 4,6% - ZSP). Z badań wynika także, że dzieci i młodzież częściej szuka pomocy w Internecie niż w instytucjach pomocowych.

Znajomość dzieci i młodzieży poszczególnych instytucji przedstawia Tabela nr 12.

Tabela nr 11. Znajomość instytucji pomocowych na terenie miasta Nowa Sól.

Instytucja	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe
	Tak	Tak
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22,4 %	35,2%
Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	20,8%	24,9%
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	59,2%	73,6%
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Przeciwdziałania Narkomanii	14,3%	27,6%
Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin	20,4%	32,2%
Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla ofiar Przemocy w Rodzinie	25,1%	30,3%

/źródło: UM Nowa Sól – badania ankietowe 2019/

9. DZIAŁANIA POMOCOWE W ZAKRESIE ŁAGODZENIA I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.

9.1 Pomoc społeczna i materialna dla osób najuboższych, w tym także dla rodzin z problemem uzależnień.

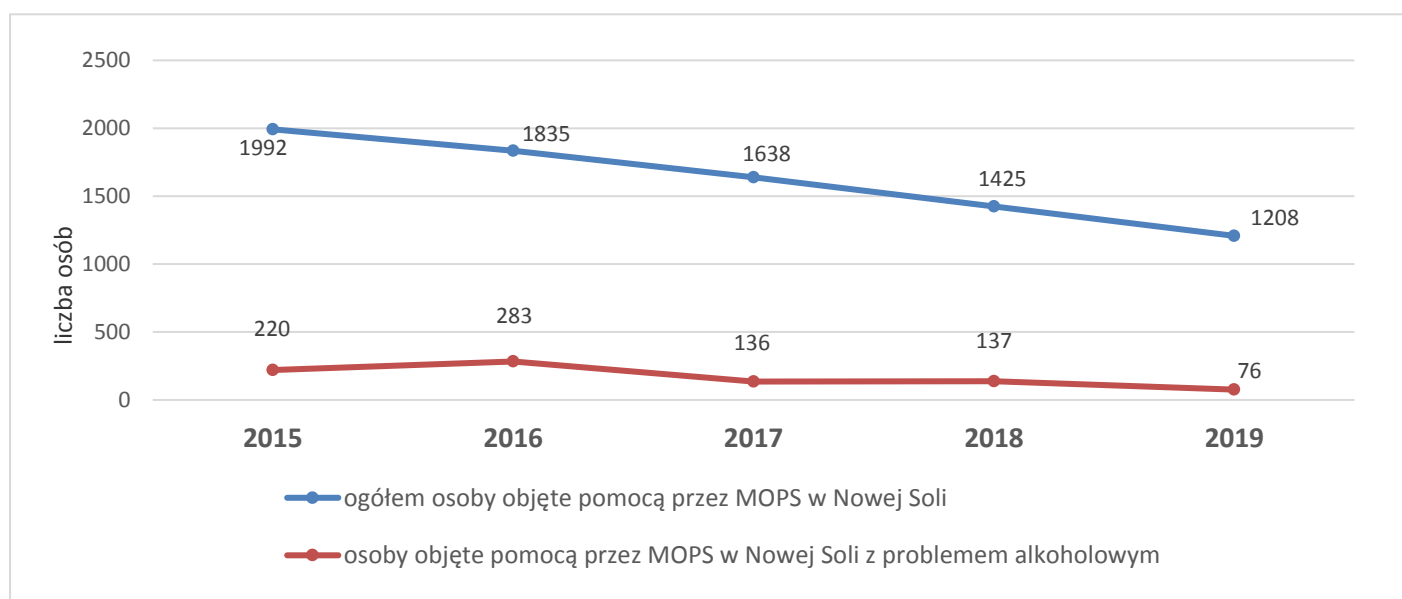
Na terenie miasta z pomocy socjalnej MOPS w Nowej Soli w 2019 roku skorzystało 1208 osób (spadek o 15% do roku 2018), w tym udzielono pomocy 906 rodzinom. Najczęściej pomoc społeczna udzielana jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczych. W 2019 roku MOPS w Nowej Soli udzielił pomocy 87 osobom z tytułu problemów alkoholowych i narkomanii (to 6,10% ogółu osób, którym MOPS świadczy pomoc). Liczba osób, które korzystały z pomocy MOPS-u z tytułu problemów alkoholowych i narkomanii w odniesieniu do 2018r. znacząco się obniżyła (tabela 12).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy socjalnej w poszczególnych latach

Udzielona pomoc	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem osób objętych pomocą MOPS	1.992	1.835	1.638	1425	1208
w tym:					
Liczba osób objętych pomocą z problemem alkoholowym	220	283	136	137	76
Liczba osób objętych pomocą z tytułu problemów narkomanii	22	25	22	22	11
Ogółem rodzin objętych pomocą	1.298	1.188	1.102	1045	906
w tym:					
Liczba rodzin objętych pomocą z problemem alkoholowym	180	164	31	79	57
Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu problemów narkomanii	11	5	7	17	11

/ Dane źródłowe: MOPS w Nowej Soli /

Wykres 14. Osoby objęte pomocą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Soli.

/ Dane źródłowe: MOPS w Nowej Soli /

Jednocześnie z danych uzyskanych z tutejszego MOPS-u wynika, że **maleje liczba osób i rodzin** korzystających z pomocy społecznej. W 2019r. **6,3%** stanowiły osoby z problemem alkoholowym objęte pomocą ośrodka pomocy społecznej, natomiast **0,9%** stanowiły osoby z problemem narkomanii, które są objęte pomocą przez ośrodek. Łącznie MOPS w Nowej Soli wydatkował na pomoc finansową dla rodzin objętych pomocą **4.880.335 zł.**, w tym 687.663 zł. (**14,1% ogółu wydatków**) na pomoc dla rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.

W porównaniu do roku 2018 odnotowujemy **wzrost o 1,41%** wydatków związanych z udzieleniem pomocy dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym.

W mieście udzielana jest również pomoc materialna dla młodzieży uczącej się w formie stypendium socjalnego. W roku szkolnym 2019/2020 odnotowano **dalszy spadek** liczby uczniów otrzymujących stypendia socjalne o **14,86%**, a tym samym rodzin **55%**, którym przyznano stypendium socjalne w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. W przeciągu ostatnich 5 lat nastąpił **spadek o ponad połowę** liczby rodzin i uczniów otrzymujących pomoc stypendialną. Spadek jest spowodowany najprawdopodobniej polepszającymi się warunkami bytowymi tych rodzin (tabela 13).

Tabela 13. Pomoc udzielana przez Urząd Miejski w formie stypendium socjalnego dla dzieci i młodzieży uczącej się do 24 roku życia z terenu miasta.

Rok szkolny	Liczba rodzin, z których uczniowie otrzymali stypendium socjalne	Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium socjalne
2015 / 2016	268	477
2016 / 2017	216	379
2017 / 2018	169	304
2018 / 2019	269	269
2019/ 2020	121	229

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

9.2 Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej ofiarom przemocy oraz osobom współuzależnionym i uzależnionym na terenie miasta.

Na terenie miasta działają **3 punkty konsultacyjno-informacyjne**, które udzielają pomocy i wsparcia psychologicznego, socjoterapeutycznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz wsparcia psychoterapeutycznego dla osób pijących problemowo i uzależnionych od alkoholu, a także dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin. Działalność punktów konsultacyjno-informacyjnych finansowa jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W wyznaczonych dniach i godzinach mieszkańcy miasta i okolic mogą korzystać z usług specjalistów w zakresie pomocy psychologicznej w kontaktach indywidualnych i w grupowych (w ramach pracy grupy wsparcia psychologicznego i indywidualnych porad psychologicznych).

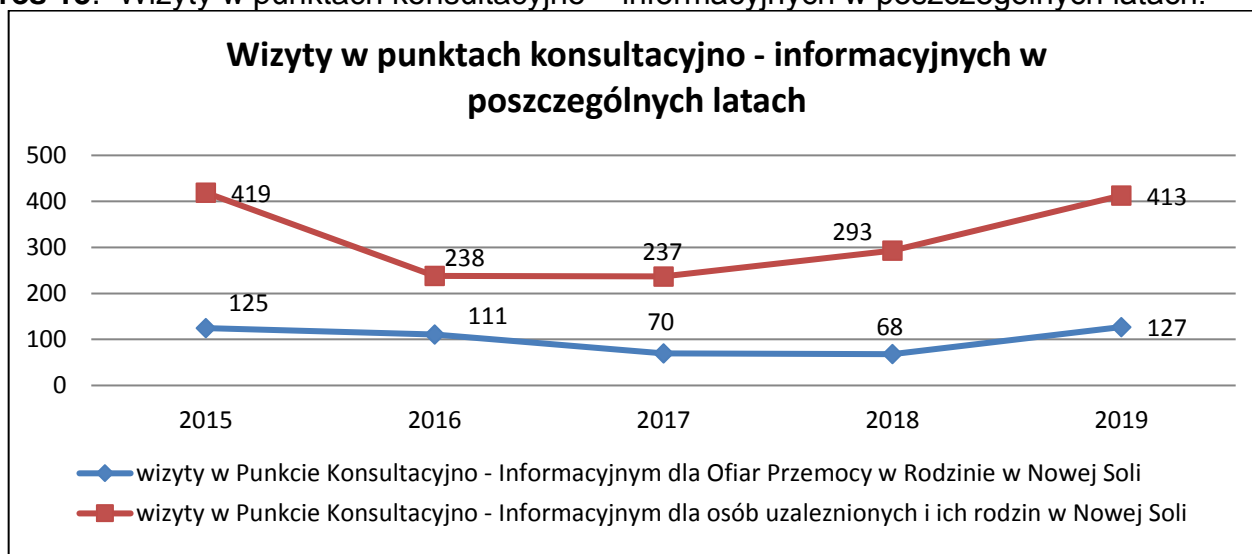
Natomiast osoby uzależnione od alkoholu mogą uczestniczyć w psychoterapii grupowej w dwóch grupach, w terapii grupowej dla początkujących i dla zaawansowanych. Dla sprawców przemocy w rodzinie prowadzony jest program korekcyjno-edukacyjny.

Tabela 14. Wizyty osób korzystających z pomocy w punktach konsultacyjno – informacyjnych działających na terenie miasta.

Rodzaj porad lub pomocy udzielanej w zakresie przemocy i uzależnienia.	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.	125	111	70	68	127
Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.	419	238	237	293	413
w tym: po raz pierwszy	193	77	172	225	202
Liczba osób uzależnionych od alkoholu uczestniczących w terapii / ogółem/	144	186	268	354	365
Stowarzyszenie „Monar”	81	20	7	240	60
Stowarzyszenie „Relacja”	-	-	19	21	32
NZOZ Spec - Med	63	131	163	93	273
Fundacja „Na Nowo”	-	35	79	-	-
Liczba osób leczących się w NZOZ Spec-Med w Nowej Soli.	292	239	255	262	273
Liczba porad udzielonych przez psychologa w Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. (Zsumuj)	27	33	61	42	148
Uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy	24	40	39	25	22

/ Dane źródłowe: PK-IOPwR, PU w Nowej Soli /

Wykres 15. Wizyty w punktach konsultacyjno – informacyjnych w poszczególnych latach.

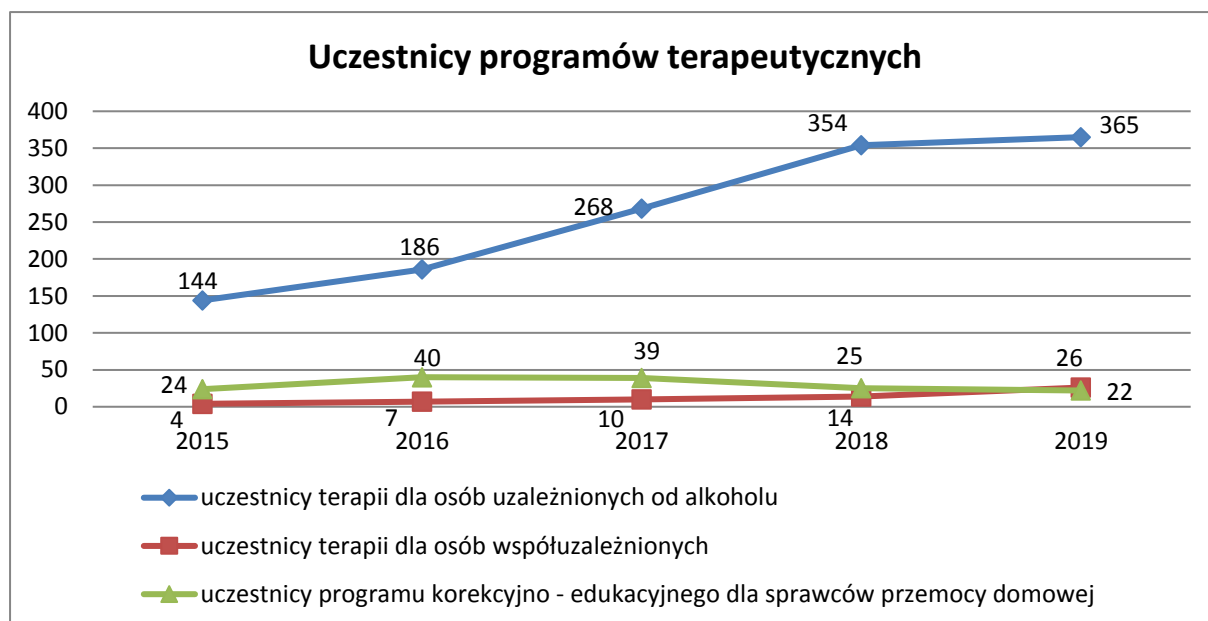

/ Dane źródłowe: PK-IOPR i PK-IUR w Nowej Soli /

Ponadto na terenie miasta działają **trzy placówki leczenia odwykowego** w formie ambulatoryjnej, których działalność skierowana jest m.in. na leczenie odwykowe od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. W placówkach tych prowadzona jest profilaktyka, psychoterapia i terapia uzależnień wspierana także ze środków GPPiRPAiN.

Dodatkowo na terenie miasta działają **dwa stowarzyszenia trzeźwościowe**, które prowadzą grupy wsparcia dla osób uzależnionych a także członków ich rodzin. Na terenie miasta prowadzony jest również **program rehabilitacji dla osób uzależnionych** po zakończonym programie leczenia uzależnienia. Program ma na celu przywrócenie im zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych.

Wykres 16. Pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, współuzależnionych i sprawców przemocy finansowana z GPPiRPA.

/Dane źródłowe: PK-IOPR i PU w Nowej Soli /

9.3 Udzielanie pomocy przez Komisję RPA rodzinom z problemem alkoholowym.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim przyjmuje wnioski od mieszkańców miasta i instytucji na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu i spełniających przesłanki wynikające z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Prowadzi z zgłoszonymi osobami rozmowy interwencyjno - motywacyjne dot. ograniczenia spożywanego alkoholu, zmiany modelu picia aż do osiągnięcia abstynencji alkoholowej. Prowadzi wobec osób zgłoszonych do leczenia odwykowego postępowanie zmierzające do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. **Komisja także udziela informacji członkom rodzin z problemem alkoholowym** dotyczących choroby alkoholowej oraz o możliwości pomocy dla osób żyjących w rodzinie alkoholowej. Członkowie **KRPA udzielili 147 porad 96 członkom rodzin**, w których istnieje problem alkoholowy bądź narkotykowy. W wyniku w/w rozmów KRPA w przypadku jednej osoby wszczęto procedurę Niebieskiej Karty.

Tabela 15. Wnioski wpływające do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.

Treść	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Złożone wnioski do Komisji RPA o skierowanie na leczenie odwykowe	104	111	113	79	100
w tym, sprawcy przemocy w rodzinie („NK”)	27	34	52	32	42
Wnioski skierowane przez komisję do sądu w celu zobowiązania do leczenia odwykowego	62	86	51	52	29
Podjęte dobrowolne leczenie odwykowe /zawieszono postępowania przez komisję/	65	95	78	47	47
Wnioski umorzono, niezasadne, zgon osoby lub brak ZZA	8	13	6	8	9

/ Dane źródłowe: KRPA w Nowej Soli /

9.4. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Jedną z form pomocy jaka jest realizowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych (świetlice). W 2019 roku funkcjonowały w 5 Szkołach Podstawowych. W placówkach prowadzone są zajęcia profilaktyczno – socjoterapeutyczne i korekcyjno – wyrównawcze głównie dla dzieci z rodzin alkoholowych i niewydolnych wychowawczo. Dzieciom udzielana jest pomoc w zakresie radzenia sobie z życiowymi problemami, kryzysami rodzinnymi, poprawnej relacji z rówieśnikami i itp.

W 2019 roku do świetlic uczęszczało **102 dzieci** z rodzin dysfunkcyjnych, głównie z rodzin z problemem alkoholowym. Świetlice czynne są od poniedziałku do piątku przez dwie godziny dziennie, zajęcia prowadzone są przez pedagogów szkolnych i nauczycieli. Prowadzący świetlice na bieżąco uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych (tabela nr 16).

Na terenie miasta w 2018 roku działało również **6 placówek wsparcia dziennego** (świetlice środowiskowe) prowadzone przez stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego. Działalność tych placówek jest wspomagana ze środków finansowych gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W zajęciach na świetlicach w 2019 roku uczestniczyło **78 dzieci**, prowadzone było również dożywianie ze środków własnych organizacji (tabela nr 17). W roku 2019r. odnotowano spadek liczby dzieci uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez wychowawców w świetlicach szkolnych.

Tabela 16. Placówki wsparcia dziennego – świetlice działające w szkołach w Nowej Soli.

Wyszczególnienie	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość świetlic opiekuńczo wychowawczych z elementami programu socjoterapii w nowosolskich szkołach	10	10	10	7	6
Liczba dzieci w świetlicach	175	135	114	144	102
Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych prowadzących świetlice	16	16	16	16	10

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Tabela 17. Placówki wsparcia dziennego środowiskowe.

Organizacje pozarządowe prowadzące świetlice opiekuńczo – wychowawcze / środowiskowe /	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Parafia pw. Wniebowzięcia NMP i Św. Antoniego	2	2	2	2	2
Polski Czerwony Krzyż	1	1	1	1	1
Stowarzyszenie Romów	1	1	1	1	1
Nowosolska Spółdzielnia Mieszkaniowa	1	1	1	1	1
Ośrodek Szkolenia i Wychowania	1	1	1	1	1
Liczba dzieci w świetlicach	99	78	63	72	78
Ilość świetlic	6	6	6	6	6

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Kolejną formą pomocy, którą objęte są dzieci z rodzin z problemem alkoholowym są także **zajęcia socjoterapeutyczne**. W 2019 r. na terenie miasta prowadzono zajęcia w sześciu grupach dla dzieci szkół podstawowych. W zajęciach wzięło udział 354 dzieci potrzebujących.

Dodatkowo w każdej szkole podstawowej na terenie miasta są **prowadzone konsultacje psychologiczne** dla dzieci, młodzieży i rodziców. Konsultacje prowadzone są raz w tygodniu w każdej szkole przez 2 godziny. W 2019r. zrealizowano 415 konsultacji, w tym z konsultacji skorzystało 268 uczniów oraz 65 rodziców i nauczycieli.

Na terenie miasta w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie realizowane są **zajęcia psychoedukacyjne JEŻYK** dla dzieci w wieku 6 – 12 lat z rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem. Zajęcia odbywają się w cyklu 15 spotkań podczas których dzieci ćwiczą umiejętności prospołeczne a także uczą się pozytywnych emocji. W 2019 roku zajęciami objęto 30 dzieci.

II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W MIEŚCIE NOWA SÓL.

1. Instytucje, zakłady lecznictwa odwykowego i organizacje pozarządowe realizujące zadania profilaktyczno – edukacyjne i terapeutyczne w mieście Nowa Sól w 2019 roku.

▶	Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień, Nowa Sól ul. Witosa 18	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Osób z problemem alkoholowym i ich Rodzin, ul. Witosa 18	-	1
	- grupy terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu,	-	1
	- grupa oddziaływania korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,	-	1
▶	Poradnia Profilaktyczno - Konsultacyjna „Monar”, Nowa Sól ul. Sienkiewicza 37	-	1
▶	Poradnictwo i terapia Stowarzyszenie „Relacja”, Nowa Sól ul. Kościuszki 24E	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie N-Sól ul. Jaracza 1	-	1
	- pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie,	-	1
	- pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych,	-	1
	- zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci z rodzin przemocowych (Jeżyk)	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Przeciwdziałania Narkomanii N-Sól ul. Jaracza 1	-	1
	- Młodzieżowa Grupa Liderów - przeciwdziałania narkomanii	-	1
▶	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, N-Sól ul. Piłsudskiego 12	-	1
	- członkowie komisji RPA		9
▶	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ul. Muzealna 45	-	1
	- członkowie ZI	-	8
▶	Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego	-	2
▶	Stowarzyszenia trzeźwościowe	-	3
▶	Zajęcia opiekuńczo – wychowawcze (świetlice z elem. Socjoterapii szkolne).	-	5
	- uczestnicy zajęć opiekuńczo – wychowawczych		102
▶	Placówki wsparcia dziennego - środowiskowe	-	6
	- uczestnicy zajęć opiekuńczo – wychowawczych		78
▶	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	-	1
▶	Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna Nowa Sól ul. Woj. Polskiego 11	-	1
▶	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.	-	1
▶	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	-	1
▶	Powiatowa Komenda Policji	-	1
▶	Komenda Straży Miejskiej.	-	1
▶	Publiczne Przedszkola	-	9
▶	Szkoły Podstawowe	-	6
	- uczniowie szkół podstawowych	-	2916
	- nauczyciele szkół podstawowych	-	288
▶	Szkolne Centra Profilaktyki i Edukacji w SP	-	6
▶	Szkoły Ponadgimnazjalne i Ogólnokształcące.	-	4

	- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	-	2415
▶	Katolicka Szkoła Podstawowa	-	1
	- uczniowie szkoły podstawowej,	-	112
	- nauczyciele,	-	23
▶	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	-	1
	- uczniowie	-	146
▶	Ośrodek Szkolenia i Wychowania - OHP	-	1
	- placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-wychowawczej;	-	1
▶	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.	-	1
▶	Noclegownia Miejska dla bezdomnych ul. Topolowa 4;	-	1
▶	ZHP Komenda Hufca Nowa Sól ul. Parafialna 4	-	1
▶	MOSiR Nowa Sól ul. Św. Barbary 2		1
▶	PCK Zarząd Rejonowy Nowa Sól ul. Parafialna 4 .	-	1
▶	Stowarzyszenie Romów Nowa Sól ul. Karola Miarki 2a	-	1
▶	Nowosolska Spółdzielnia Mieszkaniowa Nowa Sól ul. 1-go Maja 18	-	1
▶	Izba Wyrzeźwień Zielona Góra ul. Racula – Im. Rodła 6	-	1
▶	Realizatorzy programów rekomendowanych profilaktycznych "Spójrz Inaczej", „Odłot”, „Razem” „ Nasze spotkania”, „Cukierki”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „Tak czy nie”, „Jestem Ok!”, „Szkolna Interwencja Profilaktyczna, „Przyjaciele Zippiego”, „Domowych Detektywów”, „Unplugged”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” i inne.		

2. Realizowane działania informacyjne, profilaktyczno – edukacyjne i socjoterapeutyczne na terenie miasta w 2019 roku.

W 2019 roku w nowosolskich szkołach i na terenie miasta zorganizowano i przeprowadzono szereg programów i imprez profilaktyczno – edukacyjnych, Miasto uczestniczyło w kilku społecznych ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, w których uczestniczyły także dzieci i młodzież z przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz rodzice i nauczyciele.

Lp.	Nazwa programu profilaktycznego	Objętych programem			
		uczniów	nauczycieli	rodziców w	Ilość szkół
Programy rekomendowane przez PARPA i KBdsPN					
1	Program profilaktyczny „ Spójrz Inaczej ” w klasach I – III szkół podstawowych	231	12	40	3
2	Program profilaktyczny „ Spójrz Inaczej ” w klasach IV – VI szkół podstawowych	172	9	41	2
3	Realizacja programu profilaktycznego „ Cukierki ” w klasach I – III szkół podstawowych.	56	3	32	2
4	Programy socjoterapeutyczne dla dzieci klas I-III i IV-VI.	66	3	12	3
5	Zajęcia pozalekcyjne	300	15	-	6
6	Program profilaktyczny „ Jestem OK. ” / 10 – 12 lat/	56	2	38	2
7	Program „ NOE ” /klasy VIII SP/	68	3	-	1
8	Program „ Deбата ” /klasy VI SP /	455	13	-	6
9	Program „ Szkolna Interwencja profilaktyczna ”	32	15	11	2

10	Program profilaktyczny „Przyjaciele Zippiego” /5-9 lat/	111	4	68	4
11	Program Profilaktyczny „Domowych Detektywów”	35	-	35	1
12	Program Profilaktyczny „Unplugged” / kl. VII SP/	289	11	161	6
13	Program Razem /SP/	24	3	-	1
14	Program „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” /kl. III-VI SP/	55	4	-	2
Inne programy profilaktyczno-edukacyjne i psychoedukacyjne dla dzieci, młodzieży i rodziców					
14	Spotkania, warsztaty i prelekcje z przedstawicielami służb poruszające aspekty prawne. Odpowiedzialność karna nieletnich, Konsekwencje prawne za czyny karalne itp.	862	32	-	6
15	Zajęcia edukacyjno-warsztatowe w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz tzw. ”dopalaczy” przez specjalistę terapii uzależnień - szkoły ponadpodstawowe. /młodzież i rodzice/	987	44	15	5
16	Zajęcia edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych związanych z zażywaniem nieznanych substancji psychaktywnych „Dopalaczy” dla młodzieży oraz rodziców. /szkoły we własnym zakresie/	487	26	45	5
17	warsztaty profilaktyczno - edukacyjne w zakresie zagrożeń wynikających z nadużywania mediów cyfrowych (katolik i PP 8)	120	5	15	2
18	warsztaty „Świadome rodzicielstwo” dla rodziców i wychowawców ukierunkowanych na: naukę umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych wychowawczo.	-	-	54	-
19	Spektakle profilaktyczno - edukacyjne	158	11	10	3
20	Na terenie miasta w 2019 roku organizowano lub współorganizowano: a) festyn rodzinny „Trzeźwi rodzice dzieciom” – klub Odrodzenie b) organizacja imprezy „Fight or Die” – Stowarzyszenie P.A.R.K. c) impreza integracyjna z okazji Dnia Dziecka dla placówek wsparcia dziennego - PCK d) Akcja „Dzień bez Tytoniu” - Sanepid e) organizacja „Złotu Radości” dla grup AA – klub „Odrodzenie” f) organizacja akcji „Piramida zdrowego żywienia” – SP 6 g) Nowa Sól – rowerową Stolicą Polski – zakup rowerów h) Festyn profilaktyczny dla rodzin wykluczonych społecznie podopiecznych MOPS Nowa Sól i) Festyn integracyjny „Nie trać formy przez cały rok szkolny” – Sanepid, Biblioteka j) Bieg dookoła Województwa Lubuskiego – Ludzie z pasją k) organizacja imprezy mikołajkowej dla Stowarzyszenia Odrodzenie l) organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży m) realizacja Czwartków lekkoatletycznych dla dzieci n) realizacja autorskiego programu profilaktyczno-edukacyjnego pt. „SZANSE” w ZHP o) organizacja Nowosolskiego Dnia Profilaktyki.				
Programy i imprezy dotyczące agresji i przemocy, uzależnienia od nikotyny (papierosy, e-papierosy), Internetu (cyberprzemoc, uzależnienie)					
21	Propagujące zdrowy styl życia, zdrowie psychiczne, relacje w rodzinie itp.	1586	52	72	4
22	Dotyczące uzależnienia od nikotyny (papierosy, e-papierosy)	744	34	38	3
23	Dotyczące problematyki Internetu (cyberprzemoc, uzależnienie itp.)	1707	151	68	6

Realizacja programów ogólnopolskich kampanii profilaktyczno - edukacyjnych					
1	Kampania informacyjno – edukacyjna „Narkotyki? To mnie nie kręci- Dopalacze wróciły”	719	37	285	6
2	Kampania profilaktyczno-edukacyjna „Przemoc boli”	1275	108	793	6
3	Ogólnopolska kampania „Blżej siebie – Dalej od narkotyków”	599	36	234	3
4	Kampania profilaktyczno-edukacyjna „Alkohol i papierosy”	527	44	318	6
5	Kampania profilaktyczno-edukacyjna „Smart to znaczy mądrze – Cyberuzależnienie”	1805	103	777	6
6	Ogólnopolska kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł	1687	86	581	6
7	Spółeczna kampania Dbam o mój zasięg	897	59	517	6
8	Kampania profilaktyczna „Przeciw pijanym kierowcom” materiały przekazano do ośrodków szkolenia kierowców w Nowej Soli.				
9	Ogólnopolska kampania „Cięża bez alkoholu” materiały przekazano do POZ i poradni ginekologicznych				

/ Dane źródłowe: PP, SP, PG, ZSP, UM w Nowej Soli /

3. Rekomendacje do działań profilaktycznych w ramach gminnego programu na 2021 r.

Z badań ankietowych oraz danych źródłowych uzyskanych z instytucji i organizacji pozarządowych, podejmujących działania interwencyjne i profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wynika że, należałoby podjąć dalsze działania profilaktyczno – edukacyjne wobec młodzieży i dorosłych w zakresie:

1. Dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych dot. nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych:
 - a) Wspieranie programów reintegracji społecznej, organizowanych w stowarzyszeniach trzeźwościowych w placówkach leczenia odwykowego oraz programu korekcyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków po zakończonym programie psychoterapii oraz sprawców przemocy na terenie miasta.
 - b) Wprowadzenie i realizacja **programu ograniczania picia** dla osób pijących alkohol szkodliwie ale nie uzależnionych.
 - c) Realizacja **warsztatów wspomagających** dla osób utrzymujących abstynencję oraz programów dla osób uzależnionych dotyczących **nawrotów** choroby alkoholowej.
 - d) Realizacja programów **dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem** od substancji psychoaktywnych.
 - e) Prowadzenie środowiskowych **programów interwencyjnych oraz redukcji szkód** na terenie miasta dla młodzieży i dorosłych przez organizacje pozarządowe w zakresie alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy.
 - f) Prowadzenie **programów pomocy socjoterapeutycznej** dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, niedostosowanych i zagrożonych alkoholizmem, narkomanią i przemocą w rodzinie.
 - g) Realizacja **pomocy psychologicznej on-line dla mieszkańców miasta** poprzez uruchomienie LINII WSPARCIA.

- h) Realizacja **szkoleń** dla członków Komisji RPA i członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osób pracujących w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
2. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej i ochrony przed przemocą w rodzinie.
- a) Podnoszenie wiedzy społecznej poprzez większą dystrybucję materiałów profilaktyczno - edukacyjnych dot. zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy a także **rozszerzenie działalności informacyjnej**.
 - b) Prowadzenie pomocy prawnej i psychologicznej dla ofiar przemocy, w tym dorosłych członków rodzin oraz dzieci i młodzieży.
 - c) Zwiększenie dostępności **pomocy psychologicznej dla dzieci, młodzieży** szkolnej i ich rodziców poprzez prowadzenie konsultacji psychologicznych w szkołach podstawowych.
 - d) Realizacja **warsztatów i spotkań dla rodziców** dotyczących zwiększenia świadomości rodzicielskiej na temat roli rodzicielskiej w rodzinie.
 - e) Realizacja **grup wsparcia dla osób z rodzin z problemem alkoholowym**, w tym dzieci i dorosłych (współuzależnieni i DDA).
 - f) Zwiększenie **działalności informacyjnej** w zakresie dostępu do informacji na temat działalności instytucji pomocowych na terenie miasta.
3. W zakresie prowadzenia działalności profilaktyczno-edukacyjnej i informacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- a) Zwiększenie **działań informacyjno – edukacyjnych** na temat substancji psychoaktywnych i e-papierosów poprzez organizację imprez profilaktycznych i programów dla młodzieży.
 - b) Podejmowanie w większym zakresie działań profilaktyczno-edukacyjnych **promujących zdrowie psychiczne** oraz właściwych zachowań prospołecznych dzieci z środowisk podwyższonego ryzyka po przez realizację programów rekomendowanych.
 - c) Realizacja programów dotyczących **uzależnień behawioralnych**, w tym fonoholizmu i bezpieczeństwa w sieci.
 - d) Prowadzenie **działalności edukacyjnej w szkołach ponadpodstawowych** na temat używania marihuany i haszyszu oraz dopalaczy, w tym realizacja programu CANDIS.
 - e) Podejmowanie działań **edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych** oraz działań kontrolnych w zakresie dostępności papierosów i alkoholu przez osoby nieletnie w punktach sprzedaży oraz niewłaściwej reklamy napojów alkoholowych.
 - f) Podejmowanie **działań edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców**, w tym włączanie się w kampanie społeczne i akcje realizowane wspólnie z innymi organizacjami i instytucjami.
 - g) Realizacja **działań profilaktycznych i edukacyjnych dla kobiet w ciąży** na temat szkodliwości picia i palenia w ciąży oraz syndromu FAS/FASD przy współpracy z poradniami ginekologicznymi oraz szkołami rodzenia.

Opracował: Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

